

Bucuresti Lampa

Ára 5 lei

Hétfő
1932 * január 11

Főszerkesztő:
Szele Béla dr.

8. szám
XXXVIII. évfolyam

Ára 5 lei

Országos kényszeregyezés

Nemrégben Franciaország intenciójából a kisenként államai Varsóban gyűltek volt össze, hogy konferencián beszéljék meg Oroszország blokádját és a módszereket, hogy a dunai államok gabonáját preferenciális szerződésekkel Németországra kényszerítsék — és most ugyan-ezen Franciaország szövetségeseivel együtt barátsági szerződést köt az orosz szovjettal. Elvekkkel, meggyőződésekkel és politikai módszerekkel való következetlen dobálódzás jellemzi Európa ideges kapkodását és fejtelenségét. Egészen bizonyos, hogy mindezzel a politikai örvény nem jutott nyugvópontra és a jövő konstellációja pillanatról-pillanatra megint változhat. Ha Németországban a szélső baloldali elemek kerülőnek uralomra, akkor Oroszország aligha hagyja ezeket cserben a francia barátság kedvéért. Ha viszont Németországban a szélső jobboldali elemek erősödnek meg, a gazdasági válság forradalmi kibukkanása akkor is elkerülhetetlen. A francia politikának az a reménye, hogy a szovjet barátságos lefegyverzésével a komplikációkat elkerülte és Középeurópában a sarcot és az uszort továbbra is fizetni akaró u. n. mérsekelt irányú engedelmes kormányok uralmát meg fogja tudni szilárdítani, teljesen téves. Az a forrongása, a szovjet esetleges távolkeleti ambíciói, az európai kontinensen kiélezett nacionalista ellentétek, az osztályok közötti nagy per elementáris hullámzásai dacára is csak eltörpülő jelenségek a mesterségesen okozott pénzhány folytán létrejött gazdasági válsággal szemben. Németországban éppen úgy, mint Európában minden államában, ez a rém kísért. Ez a magva a krízisnek, a politika minden fortélyá, a diplomácia boszorkánykonyhájának minden kotyvaléka jelentéktelen epizód, amelyek végeredményképpen a pénz és az áru, az arany és a munka harci fázisát követik. A következőkben első sorban a romániai viszonyok ezirányú mérlegelése lebeg szemünk előtt, ámde lényegtelen különbségekkel Európa valamennyi országára érvényesek a kérdéses megállapítások.

A termelés és fogyasztás ellen a legnagyobb merénylet volt a stabilizáció. Sem az ipari, sem a mezőgazdasági krízis nem jelentette volna e nélkül azt a kátyút, amelyben az ország gazdasága teljesen megfeneklett. Hogy ezt mindenki könnyen megérthesse, terjedős eszmefuttatás helyett konkrét példával fogom a helyzetet megvilágítani. A stabilizációval automatikusan együtt járt:

- 1) az összes áru- és munkateljesítmény-értékek fokozatos, majd rohamos áresése,
- 2) az inflációs időszakban a kurzusos és ártünye alatt szedett uszorkamatok gyümölcseinek feltétlen, biztosítása,
- 3) egy deflációs pénzpolitika, leépítés a termelésben, a fogyasztóképesség, a hitel, a munkaalakalom lehetőségeinek minden mértéken túl való megszorítása,
- 4) a külföldi adósságok, sarcok, kamatok, forszírozott és az ország adózó erejét meghaladó törlesztése,
- 5) az erőszakos adó-politika, a közterhek növekedése, az összes produktív vállalatok megsemmisülése — néhány kiváltságos trószit kivételével, — az ipar, a kereskedelem, a mezőgazdaság összeroppanása, a munkátlanságok, a kis- és középpolgári rétegek jelentékeny részének elpauperizálódása, az első fázisban a bankok, uszorások, fix-fizetéses főhivatalnokok standardjának jogtalan emelkedése, a végső fázisban a bankok csődje és az állami budget bonitásának az insolvencia határain való vergődése az adózó alanyok pusztulása következtében.

Ez volt a tényleges folyamat és ez ma a tényleges helyzet. Már most vegyünk pl. egy iparost, vagy egy kereskedőt, akinek 1 millió lej vagyona volt, 4 évvel ezelőtt és üzeme céljaira vásárlandó áru-, vagy nyrsanyag-szükséglete folytán 500.000 lej hitelt vett igénybe. A munkabérek, de a munkateljesítmény-értékek, valamint az összes áru-értékek árai hatálatlanul leestek. A fogyasztóképzetlenség, leépítések, pénzhány, hitelválság, az uszorakamatok, adók, közterhek, azt eredményezték, hogy az áruértékek esése kétszeres, háromszoros, sőt négyeszeres, ötszörös lett egyes értékekben. Ehhez nemcsak a világpiacon esése, hanem a pénzpolitika speciálisan is hozzájárult. Termelő eszközök, üzemi berendezések, gépek, stb. árai reálértékük tizedrésére is estek, sőt gyakran piaci árát illetőleg teljesen elértéktelenedtek. Vegyünk ezért át-

lagban, — optimista szemmel nézve a dolgot, — csak egy háromszoros áresést. A mi iparosunk, vagy kereskedőnk korábbi 1 millió lejt kitevő vagyonértéke most tehát kb. csak 300.000 lejt ért volna értékesíthető, viszont hitellezője az 500.000 lej adósság fejében háromszor annyi reálértéket, azaz ugyanannyit követel, mint a mennyi a korábban 1.500.000 lej értékű áru bevásárlására lett volna elég. Igen ám, de kamatokkal és kamatos kamatokkal együtt, ami a szokásos uszora-kamatok folytán 3 év alatt, a kamatmaximálás friss és elkésett törvényalkotás), legalább ugyanannyit tesz ki, mint a dologi értéknek megfelelő tőke, azaz összesen tőke és kamat kb. 3 millió lej korábbi értéknek felel meg. Következésképpen energia-mérlegre átszámítva a kereskedő, vagy az iparos az 500.000 lej hitelért 3 millió lejnyi effektív értéket volna köteles fizetni, miközben 1 millió lejnyi vagyona pedig 300.000 lejre törpült. Tehát összesen 3 millió 700.000 lejt veszített az arany vásárló képességének növekedése és az uszora miatt. Nyilvánvaló, hogy egy 30 százalékos kényszeregyezés mellett is teljesen tönkrement ember, aki beállhat az éhező munkanélküliek sorába. A pénz stabilitása az áru- és munka-érték hasonló intenditáru stabilizációja nélkül a rablásnak és a kizsákmányolásnak olyan gyálatos módszere, amely nemcsak érték-többletek kihasználásával, de a legközönségesebb uszorával felér. Rádadásul kiüti a munkás és a magánalkalmazott szájából is az utolsó falat kenyert, amelyet a vállalat igen gyakran nagyon sovány bérként juttatott dolgozó elemeinek. A hitelező, a bank, a külföld még kevésbé üz missziót abból, hogy bizonytalan profitor reményében az üzem adta munkaalakalmakat biztosítsa. Rendesen néhány csödhíra lát hasznát a vagyon szegényes roncsaiból és a hitelezők közül sokan

mindjárt szintén megkezdhetik a csőd kálváriáját, míg öszeresek hiába kínálgatják a félig-meddig tönkrement árumaradványokat kótyavetyélésre. A széjjelzüllött üzem, a szétkergetett munkások pedig pótolhatatlan morális értékek elpusztulását jelentik. Fgy-egy montage-érték éppen úgy dologi érték, mint az áru, mint kétségkívül teljesen megsemmisített munkaérték válik a vandalizmus prédájává. Igen, gazdasági vandalizmus a rombolás ama munkája, amit a stabilizáció és következményei képviselnek.

Nyugodtan lehet állítani a logika, a raison és a morál szempontjából, hogy a stabilizáció pusztá ténye vis major a termelés és fogyasztás életében. Szó sem lehet tehát arról, hogy a stabilizáció leépítése előtt és egy teljesen új gyökeresen megváltozott pénzpolitika hatálya lépése nélkül a bonyolítás fizikailag lehetséges és morálisan éppen olyan módor legyen kötelező, mint a stabilizáció előtti időszakban. Az egyedül helyes, igazságos és lehetséges megoldás: **Országos kényszeregyezés!** Ez pedig csak általánosan, közjogi uton oldható meg. **Infláció, moratórium, a stabilizáció fölmondása, a kamat, áruérték és munkabérek, végre a munkaidő egyidejű racionális szabályozása képezik a módszerek összességét, amelyek a fenyegető katasztrófa utját állhatják.**

Hitelek után nincs megoldás! Az adott értékelési szempontok mellett ugyan mire hitelezzenek? Csak az arannyal fedezett pénz detronizálása vághatja el azt a zsarolási folyamatot, amely minden értéket széjjelzúzva hőmpölyög a gazdaság és a társadalom életének temető mocsara felé. Ne okozzon fölösleges gondot és energiamezítő lelkifurdalást, idegölő, tébolydaba, vagy öngyilkosságba kergető tépelődést se a kereskedőknek, se az iparosoknak ma az, hogy régi elfogultságok, idejét múlt dogmák nevében görbe szemmel nézzen rájuk a sarc lovagjai és az élet vámszedői. Int egy új optimizmus, csak hogy nem a megfizetett sajtó hasábjairól, nem a kormányférfiak és fináncorifeusok üres ígére-

teiből, hanem a tények átértékeléséből. Ne csináljanak presztizskérdést, mert akaratauk ellenére a nyugati finánc-tőke és kontinentális csatlósaiak relettbankjába jutottak. Nem az ipar, nem a kereskedelem adósak, hanem ez a bank adósa mindenkinek, kereskedőnek, iparosnak, munkásnak, mezőgazdának és parasztnak az életéért. Álljanak mind sorompóba és követeljék vissza a sorsukat. A termelés és a fogyasztás folyamata, a gazdaság és a társadalom élete elvégre meg sem maradhat sorsjáték. Jöhet egy optimista fordulat, de csak a saját erejükből. Franciaország és a kisenként új orientációja Oroszország felé lehet rokonszenves, vagy ellenszenves kinek a felfogása, vagy világnézete szerint, de nem fogja megoldani azt a válságot, amely a termelő és dolgozó rétegek vállaira nehezedik. Sem Franciaországban, sem Németországban, sem itt. Megoldás csak egy van: az arannyal fedezett pénz leértékelése, a munkateljesítmény- és az áruérték felértékelése és egyensúly. A pénzstabilizációt tulnagú árat követelnek. A hiteleknek vér az ára és könny a kamata. Az Oroszországgal való megegyezésnek nem szabad azt jelentenie, hogy a francia finánc-tőke most már végleg szabad kezét kapott Románia pénzügyi és gazdasági leigázására. Bár a relatív, — mindenesetre labilis — politikai nyugalom örvendetes esemény volna és csillapítólag hatna az amugy is felkorbácsolt kedélyekre, nem ezen fordul meg a nép boldogulásának a sorsa, hanem azon, meg tud-e szabadulni a finánc-tőke bélyűtől? Mert ugy-e bár kissé furesa dolog volna, ha Páris azért nyújt békejót Moszkváknak, hogy Berlintől Bukarestig nyugodtan tovább folytathassa ellenségeit és szövetségeseit egyaránt, váltókat prezentáló fináncvégrehajtót segítségével? A rigai konferencia egyezségét után más egyezségeknek is el kell jönnie: **országos kényszeregyezéseknek és országok kényszeregyezéseinek**, mert különben a rigai barátkozás dacára, egész Közép-Európában lángra lobbanhat a lappangó zsarótnok.

Dr. Silbermann Jerő

Argetoianu párisi tárgyalásai

Kedvezőek a kölcsönkitalások — Titulescu is segít a pénzügyminiszternek

Bukarest, január 9.

Argetoianu pénzügyminiszter — Bukarestbe érkezett francia távirat szerint — 2 óra 27 perccor megérkezett a francia fővárosba. Az állomáson Doumer elnök és Laval miniszterelnök képviselői fogadták s egyben közölték vele azokat az időpontokat, amikor a köztársaság elnöke és a miniszterelnök kihallgatáson fogadják a román pénzügyminisztert.

A bukaresti lapok értesülése szerint Argetoianu rendkívüli fontosságot tulajdonít párisi látogatásának és

küldetése érdekében segítségül kéri Titulescut is.

A londoni követtől ma távirat érkezett Bukarestbe, amely szerint nem jöhet haza, mert január 17-én Londonba kell kísérnie Argetoianut.

Ezzel szemben a Dimineata úgy értesül, hogy Argetoianu lemondott londoni útjáról, mert Párisban elérhető sikerei szükségtelessé teszik a további külföldi tartózkodást. A „kérdéses sikerek” természetesen a párisi kölcsöntárgyalásokkal vannak összefüggésben. A pénzügyminiszter személyesen is részt vesz az előzetes megbeszéléseken s minden remény megvan arra, hogy akciója sikerülni fog, mert a francia lapok igen kedvező hangon fogadták és Románia pénzügyi helyzetéről is jó véleménnyel vannak.

Kétféle kölcsön felvétele érdekében folynak a tárgyalások Párisban. Az egyik kölcsön, amint erről már irt a B. L., mintegy 150 millió francia frankot tesz ki. Ezt az összeget a Banque de Paris et Pays Bas, továbbá a stabilizációs kölcsönt folyósító nemzetközi pénzügyi intézetek adnák. A román állam kincstári bonokat ad cserébe egyévi időtartamra.

A másik kölcsön 100 millió francia frank összegű lesz és a Törlesztési Pénz-

tár céljaira használnák fel.

A román állam garanciókppen az összes petroleumjövödelmeket ajánlotta fel.

Ha ez a két kölcsön sikerül, akkor a francia bank hajlandó lesz a román Nemzeti Banknak 250 millió devizahitelt is nyújtani.

A kölcsönfelvételek egyelőre még nem

kerültek nyilvánosságra, kiszivárgott hírek szerint azonban Párisban előfeltétlenként emlegetik azt, hogy

Románia járuljon hozzá Auboin pénzügyi szakértő ellenőrzési idejének meghosszabbításához és hatáskörének kibővítéséhez.

Gyakorlatilag ez a pénzügyi ellenőrzés lényeges megszorítását jelenti.

Ghica Varsóban

Varsóból irányítják az orosz-román tárgyalásokat

Varsó, január 9.

Ghica román külügyminisztert tegnap, pénteken Zaleszky lengyel külügyminiszter kihallgatáson fogadta. Később Ghica Prystor miniszterelnöknel jelentkezett kihallgatáson. Ugy a lengyel külügyminiszternél, mint a miniszterelnöknel hosszabb időt vett igénybe a megbeszélés.

Dél előtt Moscicky látta vendégül villásreggeli a román külügyminisztert. Este a külügyminisztériumban Zaleszky adott vacsorát minisztertársai tiszteletére. Kiszivárgott hírek szerint Ghica úgy Zaleszkyknél, mint a lengyel miniszterelnöknel a jóvátételi, majd a leszerelési konferencián tanusítandó román álláspontot ismertette.

Bukarestből jelentik: Ghica külügyminiszter varsói útja a rigai találkozással van összefüggésben. Sturdza meghatalmazott román miniszter ugyanis azután, hogy a román javaslatot átnyújtotta az orosz megbízottnak és átvette az orosz ellenjavaslatot, nyomban Varsóba indult. Itt találkozott Ghica külügyminiszterrel, aki a további tárgyalásokat innen kívánja irányítani.

Az orosz javaslatot Ghica a lengyel külügyminiszterrel és miniszterelnökkel közösen vitatja meg s csak azután ad választ az orosz megbízottnak.

Ez a válasz azonban addig nem érkezhetik Rigába, amíg a román javaslatra adott orosz válasz is el nem készül. Tekintettel azonban arra, hogy az orosz megbízott a válasz megadására csak 48 órára terminust kért, valószínű, hogy a román javaslatra adott orosz válasz már holnap a román külügyminisztérium tudomására jut s így megkezdődhetik a két javaslat egyeztetése.

Az orosz javaslat hiteles másolatát egyébként Ghica külügyminiszter Varsóból már eljuttatta Bukarestbe. Ha a javaslatban foglaltak erősen eltérnének azoktól, amiket Románia javasolt, úgy minisztertanácsot hívnak össze. Ha lényeges eltérés a két javaslat között nincs, abban az esetben Ghica a lengyel külügyminiszterrel egyetértésben önhatárolás intézkedhetik a román-orosz megemlékmadási és döntőbírósi szerződés megkötése kérdésében.



PÁRISI SZINFOLTOK KÉP - NADRAGERT

Páris, január 9

Ha a bőség boldog multjában (érted alatta az egy év előtti korszakot) is rejtező volt, miként, hogyan és főképp mielőtt itt Párisban a közel 40 ezer festő és szobrász, úgy most, amikor a pénzes emberek, műtárgyak vásárlása helyett garasait őrzik, hát egészen titokzatos, hogyan tengődik át a mostani idők azok, akiket hajdan „bohémeknek” neveztek. A mai művészek azonban rácszméltek arra, hogy a „szent láng” lobogása mellett a materializmusra is „rútság” van. Ezt különösen ötletesen mutatták meg azon a kiállításon, amelyet „Csero-Szalón” elnevezés alatt nyitottak meg a minap és melyet a katalógus szerint „az év legeredőbb művészi kiállításának” hirdetnek.

A Csero-Szalónnak már a neve megmondja, hogy miről van szó. Vagyis a kiállított képeket árul cserélnék. Cserélnék, úgy mint hajdan, a primitívek, az ősberek, Csillagást és szepket adnak és cserébe ennivalót kapnak. A kiállító művészek ha nem is akadémikusok és ha nem is világmárkák, de legnagyobb részt igen tehetségesek és ami örvendetes: ötletüknek óriási sikere van. A képek eladási 250-től, 10.000 frankig terjedő skálában, a legfantasztikusabb és legváltozatosabb cseré üzetben bonyolódik le. A vevők, akik a legkülönbözőbb foglalkozási ághoz és társadalmi osztályhoz tartoznak, a kiválasztott mű alkotójával, az adminisztráció közvetítésével, egyenes érintkezésbe kerülnek. Egy ismert férfiúval kereskedő egy 4000 frankos kép ellenében, egy öltönyt, felöltőt és fehérneműt szállított a festőnek. A festők körében élénk visszhangra találnak a nőiszabók ajánlatai. De orvosok is jelentkeznek „leendő” betegségek gyógyítására. Egy közjegyző vállalkozott az ügyek rendezésére. Egy szülésznő szülés levezetésére tett ajánlatot egy festőnek (akiről kiderült mellest, hogy tipikus és koros vénkisasszony). Egy ügyvéd valóper lefolytatására állapotott meg egy tehetséges festő portréja ellenében. Több vendéglős bizonyos számú ebédre szóló bérletet kínált cserébe képekért. Hogy a kulináris élvezetek mennyire fontosak, arról az a tény tanuskodik, hogy egy napon belül 15 kiló szarvasgombával spékelt libamáj cserélődött fel tarka vászonnal. De az intellektuális érdekek se szenvednek csorbát. Egy jövevű könyvkiadó 6000 frank értékű könyvvel honorált egy festményt. Magyarok közül csak egy Kiss Zoltán nevű szobrász nevével találkoztam, akinek egy kedves bronz „Don Quichoit”-ja pajzs gyanánt a „kicsereit” jelzésű tábláskát tartotta. Sajnos nem sikerült kinyomoznom „tűnek” ellenében.

A párisi művészek eme cseré-akciója nem megvetendő ötlet. Erdélyben, ahol a művészek helyzete is éppen eléggé súlyos, talán egy ilyfajta „Csero-Kiállítás” megszervezése nem lenne eredménytelen. A művészi prosztizsból ez mit sem von le. Sőt: népszerűsíti a művészetet olyan rétegekben is, ahol azelőtt csak tarka nyomtatnak „Aratás utánok” vagy „Naplementék” ékekedtek és ahol ilyen révén tehetséges művészek munkái jutnának érvényre.

Mándy Ilona

MA és HOLNAP

A szép, a csodás, a tökéletes

Csókregiment

(Wenn die Soldaten)

filmoperett.

GRETEL THEIMER, HERMANN THEIMIG és VERF. BÉB. ERNŐ-vel

feltétlen nézze meg a brassói

Redoute MOZGÓ-ban

Vasárnap délelőtt 11 órakor Matiné

EWANGELINE

Következő műsorunk:

NÄCHTE VON

Havay-éjszakák

WERNE FÜTERER-el

AUSZTRIA semmiféle lépést sem tesz Németország nélkül

Schober kancellár érdekes expozéja

Bécs, január hó 9.

Az osztrák nemzeti tanács főbizottságának pénteki ülésén Schober, aki a Népszövetség januári ülészakára küldendő osztrák delegáció vezetője lesz, expozé tartott Ausztria külpolitikai problémáiról. Feszédében foglalkozott a dunai államok

konfederációjának gondolatával is. Ezzel kapcsolatban a következő kijelentést tette:

— Ha Genfben bármely részről is felvetik a dunai államok szorosabb kapcsolatának kérdését, Ausztria semmilyen irányban nem foglal állást és semmiféle lépést sem tesz Németország nélkül.

Ultimátum Angliának

— Ha nem ismerik el India függetlenségét, minden angol legyilkolunk

Bombay, január 9.

Az indiai forrongás egyre tart és egyre veszedelmesebb formában jelentkezik. Gandhi hívei mellett most az indiai köztársasági párt is bejelentette az elkeseredett harcot az angolok ellen. A köztársasági párt fellépése véres harcok árnyékát vetíti előre, mert a programja nem a passzív rezisztencia, hanem a tényleges harc a független köztársasági India érdekében.

Bombay utcáin pénteken délelőtt hatalmas plakátok jelentek meg, amelyek a köztársasági párt nevében arra figyelmeztetik az angol hatóságokat, hogy

amennyiben nem vonulnak vissza és nem ismerik el India függetlenségét, úgy a forradalmi tömegek rövidesen minden indiai területen tartózkodó angolt legyilkolnak.

Az indiai alkirály erre törvénytelennek nyilvánította a köztársasági pártot s kiadta a rendeletet az izgatók letartóztatására.

A város utcáin állandóultak a kisebb tüntetések és provokáló felvonulások. A hangulat mindenütt aggasztóan izgatott.

Brüning alkudozik Hitlerrel

Hindenburg személyesen is beleszól a tárgyalásokba

Berlin, január 9.

Jól értesült körökből származó hírek szerint pénteken este Hitler és Brüning kancellár között újabb találkozás volt, amelyen tovább folytatták az elnökválasztásai kapcsolatban kezdett tárgyalásokat. Benfentesek úgy tudják, hogy

Brüning kancellár szükségesnek tartja a további tárgyalásokat Hitlerrel,

mert reménye van arra, hogy a nemzeti szociálistáktól támasztott követeléseket részben elhárítja az utból, részben pedig olyan irányú akciókka enyhíti, amelyek mellett Hindenburg megválasztása biztosnak látszik.

Politikai körökben igen nagy feltűnést váltott ki az a hír, amely szerint

Hindenburg személyesen is beleszól a tárgyalásokba s kijelentette Brüningnek, hogy az elnökségre csak abban az esetben engedi jelöltetni magát, ha egyetlen politikai párt sem támaszt akadályokat s ha nem állanak elő olyan követelésekkel, amelyek az elnöki hatáskör megnyirbálását célozzák.

Ez ugyanis már alkotmánymódosítást igényel, ami a jelenlegi súlyos körülmények között veszélyes játékká válhatik.

A jobboldali körök biznak abban, hogy Hitler nem támaszt újabb akadályokat és súlyosabb feltételek nélkül s hozzájárul Hindenburg megválasztásához, mert neki is tartania kell a szélsőséges elemek esetleges veszedelmes előretörésétől.

Indolensül kezelik a brassói munkanélküliek ügyét

Mit csinál a városi interimár bizottság

Brassó, január hó 9.

Pénteken délelőtt a városi interimár bizottság elnökénél hatalmas, többszáz főből álló munkanélküli küldöttség járt. Ennek a küldöttségnek egyik csoportja később felkereste lapunk szerkesztőségét is, s rendkívül elkeseredett hangon tett panaszt azok ellen a hiányos és visszaélések ellen, amelyek szerintük szinte értéktelenné teszik az egész segélyezési akciót.

A természetben nyújtott segélyezés gyakran használhatatlanul rossz, sőt olyan esetek is előfordultak, amikor a segélyképpen adott romlott élelmiszer az egészségüket veszélyeztette.

A városból nyújtott tüzfeszegélyezés gyakorlatilag nem ér semmit, mert csak arra van jókora, hogy a több kilométernyire fekvő városi erdőkben hulladék fát szedhessenek össze. Szétszakadt cipőikben és szétrongyolt ruháikban hogyan vállalkozhatnának arra, hogy a messzi erdőben talán egy napra való hulladék fát szedjenek össze és cipeljék haza a hátukon?

A kolozsvári munkanélküliek hiénái

Kolozsvár, január hó 9.

A kolozsvári munkanélküliek számára a városi tanács természetbeni segélyeket osztogat, amelyeket árlejtés útján megbízott cégek juttatnak el a munkanélküliekhez. Alig kezdődött meg a segélyezési akció, máris súlyos panaszok hangzottak el, hogy

a cégek romlott árukat sóznak a munkanélküliekre s igen gyakran az utalványokon feltüntetett mennyiségekkel is csalnak.

A panaszok alapján Chirila János munkügyi felügyelő razziaát tartott a pia-

con és megállpította, hogy Kiss Józsefné piaci zöldségkereskedő a bonokon feltüntetett mennyiség negyedét szolgáltatja ki, vagy burgonya helyett drágább zöldségek megvételére kényszeríti az inszgeseket. A munkanélküliek sarcolóját természetesen azonnal becitálták a városházára, ahol Kiss Józsefné kijelentette, hogy manipulációról Peptea városi tanácsos is tudott. Peptea tanácsos azonban felháborodva utasította vissza a kofa vádjait. Kissné ellen az eljárás megindult és a városi tanács azonnal megvonta tőle a munkanélküli segélyek kiosztására adott megbízást.

Nem függesztették fel a városi árveréseket

Kolozsvár, január hó 9.

Néhány nappal ezelőtt ellenőrizhetetlen bukaresti értesülések alapján az a hír terjedt el Kolozsváron, hogy az igazságügyminiszterium rendelete következtében január 15-ig a városokban is felfüggesztik az árveréseket. A B. L. kolozsvári munkatársa a törvényszék portarei hivatalánál érdeklődött a rendelet iránt, kérdéseire azonban azt a felvilágosítást kapta, hogy ilyen rendelet nem érkezett és a városokban továbbra is minden folyamatba tett árverést meg fognak tartani.

Belejeződek a tárgyalások a Gojdu-alapítvány ügyében

Kolozsvár, január 9.

Kolozsváron ma olyan hírek terjedtek el, hogy a Gojdu-alapítvány vagyonának elrendezésére kiküldött román magyar bizottság befejezte tanácskozásait és döntött a függőben levő kérdésekről. Ha ezek a hírek igazaknak bizonyulnak, akkor az erdélyi magyarságnak csak ösztönözni megelégedését válthatják ki az alapítványi vagyon elrendezésére indított tárgyalások. Arról van ugyanis szó, hogy a kolozsvári Vörös Kereszt Egyesülettől elvett ezanatóriumot ismét visszaadják és eredeti rendeltetésének megfelelően a magyar egyesület vezeti továbbra is. Visszaadnak ezenkívül a nagyszabedű Teréz-árvaházat is. Egy harmadik emberbaráti intézményt pedig a román állam — miután természetben már nem szolgáltathatja vissza — készpénzben vált meg.

Az aradi Astra-vagongyár félmilliárdos kártérítési pert indít a CFR. ellen

Arad, január 9.

Az aradi Astra vagongyár — mint annakidején beszámoltunk róla — tömeges tisztviselő és munkáselbocsátást eszközölt. A leépítés háttérében üdgelé ismeretlen okok rejlenek. Az Astra-üzemek igazgatója ugyanis néhány évvel ezelőtt tárgyalásokba bocsátkozott a CFR-rol, amely az elmúlt év augusztusában kötött szerződés szerint évi 450 millió lejes rendeltetést biztosított a vagongyárnak. A tekintélyes összeget kivevő rendelés — amely a további tárgyalások folyamán felényire olvadtak le, a mai napig is ígért maradt. A vagongyár anyag csalódásai következtében kénytelen volt a fentemlített monstre-elbocsátást foganatosítani.

Az Astra vagongyár, értesüléseink szerint félmilliárdos kártérítési pert indít a CFR ellen.

Dawes tábornok amerikai elnökjelölt

Washington, január 9.

Az amerikai Egyesült Államok londoni meghatalmazott minisztere, Dawes tábornok, aki jelenleg Washingtonban tartózkodik, hogy kormány utasításait a leszerelési konferencián történő állásfoglalásával kapcsolatban átvehesse, hivatalosan bejelentette a külügyminiszteriumban, hogy a leszerelési konferencia után lemond méltóságáról és visszatér régi pályájára. Dawes bankár volt, mielőtt a diplomáciai pályafutását megkezdte volna.

A lemondás az amerikai elnökválasztással van kapcsolatban. A republikánus párt ugyanis egy ízben már jelölni akarta a tábornokot s ez irányú javaslatát most megújította. Dawes ezúttal nem akar kitérni a jelölés elől s azért nyújtja be lemondását a londoni követ méltóságáról. A külügyminiszterium tudomásul vette a bejelentést, egyben azonban sajnálkozással fejezte ki afölött, hogy ez a lemondási szándék már most, a leszerelési konferencia előtt nyilvánosságra került.

Aranycsempész angolokat fogtak el a bécsi Grand-szállóban

Bécs, január hó 9.

A bécsi Grand-szállóban a rendőrség letartóztatott három angol férfit, akiket megérkezésük óta állandóan szemmel tartottak. A nyomozás megállapította, hogy a három angol aranycsempészéssel foglalkozott. Letartóztatásuk alkalmával bóröndjeikben összesen 45 kg. szinaranyat találtak. A csempészett arany értéke negyedmiliárd osztrák shillingre bicsesülhető.

HALLÓ, ITT RÁDIÓ B. L.

SPEAKER: Tomcsa Sándor

Hölgyeim és Uraim, rövid szünet után egy nyugdíjas ajánlatot tesz Jorga miniszterelnök úr Excellenciájának.

Kegyelmes Uram, bocsássa meg nekem, hogy ezt az utat, ezt a formát választottam, hogy szerény kibővítő-tervezetemet eljuttassam Önhez.

Őszintén szólok, restellem a dolgokat a világ-nyilvánosság előtt rekraktálni akkor, mikor Ön és az ön megváltottjai szerint, még az ellenzője sem igaz annak, amit én mondando vagyok.

Hoover biztosan azt fogja hinni, hogy félre akarom vezetni Amerikát. Mussolininek torkán az a Földközi-tenger hegemoniájának kérdése. Grandi után fog ordítani és a francia közvélemény álmulatlannal fog hánykolódni a németek által mélyen megvetett nyugágyán.

Higgye meg kegyelmes Uram, én vagyok a legszomorubb, hogy énytelen leszek világ-konsternációt kelteni.

Hiszen kétségtelen, válaszihattam volna a lepel-formát, vagy félrehinhattam volna Önt egy sarokba és lözölhettem volna Önnel a dolgot, mert Ön kegyelmes uram, ha jól emlékszem, egy kijelentése szerint: országunk minden polgárának rendelkezésére áll.

Öntől excellenciás uram, nézti látni lehetetlen. Ezt a piszkos anyagiaságban gyökerező szomorúságunkat azonban el-lensulyozza az az előnyünk, hogy akkor áll Ön a rendelkezésünkre, amikor éppen nekünk tetszik. Persze, a pénztől eltekintve.

Igaz, mint említettem, írhattam volna levelet is; de mivel a levelet bélyeg nélkül még Önnek címelve sem piszik el és mivel én már pontosan hatodik hónapja tulajdonképp csak bitorkolom a nyugdíjas jellegét és mivel az adóhivatalnál nekünk már nem is szólnak, csak intenek úgy kifelé, hanyagul és oda sem nézve mint a kódisnak és mivel az utolsó négy leje-met, amit még Öntől kaptam, berámúzva hordom a falon, amellet a szög mellett, amit hosszas tusakodás után végre is nem adtam el és mivel már fogadás tárgya lettem, hogy még meddig birom nyugdíjasi minőségemet és mivel a kereskedők belesápadnak, ha kinyitom az ajtajukat és mivel már a nyomrommal lélegzem és mivel egy sarki Koldus tegnap telegezett és mivel a házigazdám már nem is káromkodik, csak utánnam ló a lábával és mivel már a temelkezési intézetek tulajdonosai sem fogadják a köszönésemet és mivel... nem folytatom.

Kegyelmes Uram, ma engem egy informáltak, hogy ha azt akarom, hogy a nyugdíjamat továbbra is akadály nélkül ne folyósítsák, akkor be kell szereznem Liptóközségi bizottságáról egy szolgálati bizonyítványt, melyre aztán a nyugdíj-központ rávezeli, hogy... azzal el kell mennem a jegyzőhöz, hogy az láttamozza, hogy... most az egészet el kell küldennem a prefekturára, mely hivatalosan is igazolja, hogy... mikor ez is megvan, akkor a prefektura megint átteszi a nyugdíj-központba, mely most már nyomtatókórosan is kijelenti, hogy... aztán gyerünk az állami és városi adóhivatalhoz, mely szerepek egy záradékot vezetnek rá, hogy... mikor ennijire jutottam, az aktacsomót teherautóra leszem és pisz-sza a jegyzőhöz, mert lehet, hogy idő-közben... stb. stb. stb. és a 3bbi és így tovább und so weiter...

Kegyelmes Uram, most nem beszélék a pénzről, amibe ez a processzus kerül. Csak az időről.

Excellenciás Uram! Mire én ezen az uton hozzájutok ahhoz az utolsó bizonyítványhoz, mely szerint most már gazán jogában fog állani a megfelelő hivatali szerepek, hogy a jogos és beigazolt nyugdíjamat ez ében se folyósítsa, akkor már az én kis unokám, mint lengő szakállu orvosprofesszor fogja kizsedni bendőmből azt a fenti négy lejt, melyet a végrehajtó elől elrejtettem.

De még így is akadhatnak makacs lelkek, akiket nem rettent meg ez a tortura és hozzájutnak ahhoz a megbizonyítványhoz mely szerint végre... stb.

Igy ön nem fogja elérni célját. Ezért van egy ajánlatom!

És pedig az, hogy ne ragaszkodjunk ennyi igazoláshoz, bizonyításhoz, záradékhoz, meg meggyűshöz.

A nyugdíjasnak csak egy bizonyítványt kelljen bemutatni.

A halottól.

Persze, a sajátját.

Higgye meg Kegyelmes Uram, ez lesz a legjobb megoldás Önre is és reánk is.

Hölgyeim és Uraim, egy nyugdíjas megtette ajánlatát, rövid szünet után Argeloianu pénzügyminiszter tart előadást ezzel a címmel: „Hogyan gazdálkodjanak a nyugdíjasok a kifizetési igényekkel, hogy jusson is, maradjon is.

A bizsonthallásra.

Az ellenzéki vezetők is a külföldet járják

Lupu és Bratianu György Párisban, Goga Bécsben folytat politikai tárgyalásokat

Bukarest, január hó 9.

Lupu dr. szombaton délután újra vonatra ült és Páris felé elutazott. Politikai barátainak értesülése szerint a francia fővárosban kívüli Londont és Berlint is meglátogatja és mindenütt politikai jellegű és jelentőségű tárgyalásokat folytat.

Bratianu Gheorghe, az ifju liberálisok

vezére is elutazott. Ő is Párisba ment és ő is politikai tárgyalásokat folytat.

Goga Oktávián, a néppárti alvezére nem jött vissza Bécsből holott mára várják. Még egy hétig marad az osztrák fővárosban, mert fontos politikai tanácskozásai vannak. Egyébként pedig cáfolja, mintha közte és Averescu marsall között komoly nézeteltérések keletkeztek volna.

Anghelescu meg van elégedve az erdélyi pénzpiac helyzetével

Dajjon mit éri a Nemzeti Bank kormányzója fokozottabb racionalizálás alatt?

Bukares, január hó 9.

A Nemzeti Bank körlevélben fordult az ország összes pénzintézetéhez és fokozottabb racionalizálásra hívta fel őket, figyelmükbe ajánlva számos olyan intézkedést, amelyekkel a pénzpiac nyugalmát és a pénzforgalom normális menetét biztosíthatják.



Itt említjük meg, hogy Anghelescu bankkormányzó Kolozsvárról visszaérkezett a fővárosba. Ebből az alkalomból nyilatkozatot adott az újságíróknak.

Kijelentette, hogy tapasztalatai szerint Erdélyben a karácsonyi és újévi vásár kielégítően sikerült, az erdélyi pénzpiac helyzete a körülményekhez képest nagyon nyugodt és kiegyensúlyozott.

Így a pénzügyi krizisből való kibontakozás minden lehetősége megvan.

A temesvári nyomor egy napi aratása:

egy vezérőrnagy, egy utcai süteményárus, egy munkás és egy cselédleány

Temesvár, január 9.

A Bánság fővárosában tegnap a nyomor és a kétségbeesés sorozatosan szedte sajátálatraméltó áldozatait.

Az öngyilkosok névsorát Schlagetter Antal vezérőrnagy nyitja meg. A magasrangú katonatiszt, aki régi katonafamiliaiból származik, a háború elején a monarchia hadserégében teljesített szolgálatot. A harcra való felkészülést kapott, amely miatt súlyos idegbajt kapott. Gyógyíthatatlan idegbaja kergette a halálba is.

Szolgálati repórtjával szíven lötte magát és azonnal meghalt. Schagetter vezérőrnagy már a múlt évben is kísérelt meg öngyilkosságot, de akkor megakadályozták.

A második öngyilkos Kofrem Károly 38 éves utcai süteményárus, aki megölöbbsé- tő módon akart magával végezni. Felakasztotta magát a Dóm-templom egyik aytájának kilincsére. A rendőrök azonban még idejében észrevették és levágták a

kötélről. A kétségbeesett süteményárus zokogva kérte a rendőröket, hogy hagyják meghalni.

— Most, amikor kenyérre sem telik, senki sem vesz süteményt. Nem tudok annyit keresni süteményekből, mint a mennyi a mindennapi száraz kenyérre kell.

A halál harmadik önkéntese Korsá Anna 17 éves munkásnő, aki nyomora miatt marószóda oldatot ivott. Súlyos belső sérülésekkel szállították be a kórházba.

A temesvári öngyilkosságok sorozatát Simici Jorka cselédleány zárja le — egyelőre. A szerencsétlen teremtést lopás gyanúja miatt állították elő a rendőrségen.

Az elkeseredett leány a fogdában kötéllel sodort a fehérműjéből és a cella rúcsára felakasztotta magát.

Az őrszem az utolsó pillanatban vágta le. Kórházba szállították.

Leépítés és teljes mozdulatlanosság

A resicai vasművek ultimátuma a tisztviselők-
köz és munkásokhoz

Temesvár, január 9.

Tragikus meglepetésben részesítette a resicai vasművek igazgatósága az üzem munkásait és tisztviselőit.

Körlevélben értesítette valamennyi alkalmazottját, hogy progresszív alapon az összes munkabéreket és fizetéseket csökkentik 10—25 százalékkal.

Az üzem munkásai már meg is tartották tiltakozó nagygyűlést, amelyen elhatározták, hogy az utóbb héten minden minden erejükkel tiltakoznak.

Ugyanilyen kínos meglepetés érte a Resicza-művekhez tartozó aninai bányamunkásait is. A bányagazgatóság közöl-

te veitük, hogy a jövőben csak 12 napon keresztül ad munkát.

A bányamunkásai azonban nem fogadták el az igazgatóság ultimátumszerű bejelentését és tiltakozó nagygyűlésen nyilvánosan is protestáltak ellene. Erre az igazgatóság azzal a határozattal felelt, hogy amennyiben a munkások nem fogadják el a 12 napos munkahónapot, akkor az üzem összes alkalmazottjának, számszerint 1300 embernek felmondanak.

A munkások viszont azt határozták, hogy a munkügyi miniszteriumnál és a Resicza-művek bukaresti vezérigazgatóságánál interveniálnak, hogy ezt a kétségbe-

Központi fűtés
és pakura fűtéssel való modern szereléseket, tökéletes inektorokkal, melyek a takarékoság maximumát adják és abszolút biztonságot nyújtanak robbanás ellen, készíti
VICTOR POPESCU mérnök
műszaki irodája
Bukarest, Str. Vasile Lascăr 81. S. III.

Mechanikai Mosódák
Gépek és teljes felszerelések
Mihaelis München-i
gyárából szállít
VICTOR POPESCU mérnök
műszaki irodája
Bukarest, Str. Vasile Lascăr 81. S. III.

ejtő tervet elhárítsák. Megbizottai már el is utaztak a fővárosba.

Egyébként a súlyos gazdasági viszonyok miatt több temesvári nagyvállalat teljesen leépítette üzemét. Így a Palma kaucsuk cipőgyárak főirodáját teljesen átköltöztette Bukarestbe. Megszüntette temesvári fiókját a Tungsram művek elektratechnikai vállalat is.

Románia előkészületei a leszerelési konferenciára

Bukarest, január 9.

Szombaton délelőtt a külügyminiszteri-umban megbeszélés volt, amelyen Antonade genfi meghatalmazott miniszter, Savel Radulescu és Dimitrescu tábornok vettek részt. A megbeszélésen a leszerelési konferencián való román állásfoglalás problémáját vitatták meg. A hozott határozatokat újabb értekezlet elé terjesztik, amelyet szerdán tartanak s amelyen Ghica herceg külügyminiszter személyesen fog elnökölni.

A bukaresti nyugdíjasok tiltakozó gyűlése

Bukarest, január 9.

A nyugdíjasok országos szövetségének bukaresti központi tagozata tegnap, pénteken este elkeseredett gyűlést tartott a nyugdíjleszállítások miatt. A felszólalók adatokkal bizonyították, hogy a csökkentés a nyugdíjasok jelentékeny rétegénél a 30—40 százalékot is meghaladja, ami gyakorlatilag azt jelenti, hogy az adók levonása után a nyugdíjasok eddigi járulékaiknak csak a felét vehetik fel. Megállapították a gyűlés azt is, hogy a nyugdíjcsökkentésről szóló minisztertanácsi jegyzőkönyv törvénytelen, mert a nyugdíjasok évtizedeken át fizetett járulékaikkal szerezték meg maguknak a törvényben megállapított nyugdíjösszeghez való jogukat.

A gyűlésen elfogadott határozat szerint a bukaresti nyugdíjgyűlés az ország összes nyugdíjasai nevében tiltakozik a minisztertanácsi határozat ellen.

A gyűlés végén tiltakozó táviratot küldöttek az uralkodóhoz, a miniszterelnök-
hoz és a nyugdíjpénztár igazgatóságá-

Harc az igazságügy- miniszteri székért

Bukarest, január 9.

A bukaresti reggeli lapok szerint Hamangiu igazságügyminiszter megüresedett tarczájának betöltéséről Jorga miniszterelnök tüneményes gyorsasággal gondoskodott. Nem akart nézeteltérést Argotianuval s azért telefonon érintkezésbe lépett vele. A hírek szerint úgy egyeztek volna meg, hogy mindketten elejtek eredeti jelöltjüket s egy harmadik személyben állapodtak meg. Ez a harmadik személy pedig Tascu professor, Románia berlini meghatalmazott minisztere, a kinek helyét viszont Gusti professor, a jelzőlog-hitelintézet elnöke foglalná el.

Ezt írják a reggeli lapok. A Lupta délben megjelenő száma már ennél is nagyobb szenzációt tud az igazságügyminiszteri bársonyszék betöltésével kapcsolatban. Befejezett tényként közli azt, hogy Jorgának Argotianu tudta nélkül sikerült királyi dekrétumot kiereszkolnia. A királyi dekrétum Popp Valér dr. erdélyi miniszter igazságügyminiszterré való kinevezéséről szól. Popp Valér helyét viszont Stanciu foglalná el.

Ugyancsak a Lupta ad hírt arról, hogy Ionescu-Sisesti földművelésügyi miniszter váratlanul lemondott.

A lemondás indoka rövid és nem egészen hihetetlen. Ionescu-Sisesti azt állítja, hogy súlyosan belebetegedett eddigi miniszterkedésébe.

— Nagyvárad hírek. Nagyváradról jelentik: A gyors hóolvadás úgy megduzzasztotta a Köröst és a Berettyót, hogy a kiáradt folyók Nagyvárad külső telepét vízzel borították el. Az áradások következtében a megyei utak is használhatatlenné váltak. A kiöntött folyók száz családunk hajlékát döntötték romba. Egyes falukat teljesen elzárt, az árvíz a városról. Az autóbuszforgalom is szünetel egyelőre. — A tisztí okmányok hamisítói, kiknek üzeméről néhány nappal ezelőtt már részletesen beszámoltunk, ma szabadon engedték. A vizsgálat tovább folyik. — Vadász Albert jónévű nagyvárad kereskedő, sógora lakásán browninggal fésbélte magát. Az öngyilkos kereskedőt vértócsában heverve találták meg rokonai. Vadász azonnal kórházba szállították, ahol rövid szenvedés után meghalt. Tettének indítóokai ezideig ismeretlenek.

Aréa

Irja: MIKES IMRE

Dr. Janovics irredenta-vádat kovácsol

A hétnek, sőt visszamenőleg és előremelőleg hosszú hónapoknak legjelentősebb eseménye egy primadonna-ügy.

Meg kell jegyezni, hogy a szóbanforgó művésznőt e sorok írójának nincs szcenárisztája ismerni. Vele kapcsolatos irni-valóiban és megállapításaiban tehát teljességgel elfogulatlan.

Maga az esemény nagy általánosságban már közismert. Lengyel Irén, a Janovics Jenő igazgatója alatt álló színháztröszt primadonnája a „Hamburgi menyasszony” című operát, aradi előadásának egyik felvonásvégi jelenetében állítólag így énekelte a darab közkeletű slágerét:

— Szép vagy, gyönyörű vagy Magyarországon...

Ezt a dalt így ismerjük mindnyájan, így halljuk szinte naponta rádió kereszttől, a szöveget önkéntelen beidegződéssel magunk is így énekeljük, az édeskés muzsika e szavakkal itatta belénk Farkas Imre kasszakerét. A libretto már régen elvesztette értelmét s egyszerű reflex-szé vált, akár az ásitás, vagy a nyújtózkodás.

Az erdélyi magyar színpadokon azonban tapintatból és figyelmességéből ezt a sort így szokás énekelni:

— Szép vagy, gyönyörű vagy, Tündérország...

Lengyel Irén a tévedést azonnal észrevette, szájára ütött és kijavította a hibát.

Állítólag. Ugyanis a dalt egyszerre hatan énekelik s ő tagadja, hogy a nyelvbőlást elkövette volna. Egy ideig nem is őt, hanem László Andort, a hásszerelmezt vádolták. Tehát férfihang volt gyanú.

A megindult vizsgálat során azonban három tanu, közöttük az érdekelt bonvivánt, valamint Hetényi főrendező és Faludy ügyelő Lengyel Irén ellen vallottak.

Az ügy már ebben az állásában is rendkívül izetlen és rosszállatú. Az előadáson több sullyal bíró román személyiség is jelen volt. Így Popa Constantin kulturtanácsos és Jovanescu László, az első lovasdivízió információs osztályának tisztje is. Egyikőjük sem hallotta, hogy a szöveget valaki tévesen énekelte volna.

Ezzel szemben a magyar hásszerelmes, a magyar főrendező és a magyar ügyelő hallották.

Ehez a hallomáshoz mindenesetre olyan fül kell, mely kellően edzve van a színházi kuliszák mögötti gyűlölködés és intrika sustorgásaihoz. Jólnevelt dobhártya az efféle tévedést — mely esetleg meg sem történt — egyik oldalon beereszti s a másikon kibocsátja.

Röviddel ezután a színházi vezérigazgatóság Bukarestbe hívta Janovics Jenőt. A színháztröszt tulajdonosa megjelent Mavrodi vezérfelügyelőnél, akivel hosszasan tárgyalt, majd visszatért Aradra, ahol egy levelet kézbesítettett ki Lengyel Irén címére. E levélben Janovics közli a primadonnával, hogy feljelentették és ő a kényes helyzet megoldására azt tartja a legalkalmasabbnak, ha az illetékes hatóság kívánsága értelmében azonnali hatállyal, minden további kötelezettség nélkül, egyoldalulag felbontja a fentálló szerződést.

Egyszerűen szólva: Janovics kilökte Lengyel Irént.

A művésznő kétségbeesett meglepetéssel fogadta ezt a csapást, mely — nem beszélve arról, hogy pillanatnyilag kiforgatta állásából — Erdélyben színpadi pályafutásának végét jelentette. Azonban annak ellenére, hogy a színháztröszt tulajdonosának lépése oly kíméletlen volt, mégsem vádolta Janovicsot:

„Kétségtelen, hogy dr. Janovics a kényes helyzetnek félreismerhetetlen jeleivel írta meg levelét, ami kicsendül sorából, de ebbe természetesen nem nyugszom bele...”

Tehát Janovicsot nem vádolta, nem okozta, nem bántotta. Nem is tehetette. Elvégre az elbocsátás, illetőleg kilökés parancsra történt. Janovicsnak, akinél demonstratívabb magyart 12 év óta alig ismer ez a sorvadó erdélyi planéta, nyilván magának fáj legjobban az ügy.

Az erdélyi sajtó azonban nem volt oly megértő, mint a művésznő s kellett lenn orrfacsartással piszkálni kezdetlen az ügyet. Erre a színháztröszt igazgatója —

mint annyiszor másszor is — kilöpett a nyilvánosság küzdőterére. Először is rendkívül ügyesen felépített, hangzatos cikket írt „Magyar sajtó, magyar színpad és az irredentizmus” címen. Ebben egyrészt kifejté, hogy az új viszonyok között a magyar sajtó és a magyar színpad mennyire össze vannak forrva, másrészt utal arra, hogy éppen a magyar sajtó és a magyar színpad körül tombolnak leginkább a rosszhiszemű feljelentésekből származó irredenta vádaskodások.

Mit jelentett ez a cikk? Kétségtelen alluzió a primadonna szerencsétlen esetére. Tiltakozást a nemtelen irredenta-vádak ellen. S utalást arra, hogy ő mossa kezeit, amit tett, azt csak muszájból, vérző szívvel cselekedte. Tehát hallgasson el a magyar sajtó.

Melyle ő, azaz a színpad olyannyira összeforrott.

Harmadnapra pedig nyilatkozatot tett közzé, melyben elmondja hogy:

„A minisztériumban történt kihallgatás részleteiről természetesen nem nyilatkozhatom, de mag kell mondanom, hogy a helyzet abban a pillanatban nagyon fenyegető volt háromszáz ember, egész társulatom egzisztenciája forogott kockán... A körülmények kényszerítő erejét bárki önmagától láthatja... A helyzetet különben még súlyosbította, hogy Lengyel Irénnek rövid időközökben ez már a második ilyen esete... A szerződés egyoldalú felbontásáért minden felelősség engem terhel... ha a bíróság nem fogja megállapítani, hogy a szerződés felbontása egyenesen kötelességem volt, akkor Lengyel Irén teljes erkölcsi és anyagi elégtételt fog kapni. Mikor magyar ügyet kellett védeni, senkitől sem kértem kioktatást, mindig tart mellettem a magam bérért vásárra. De nem vagyok hajlandó meg gondolatlan primadonna-hiúságért céltalan virtuskodással 300 küzdő embert márol-holnapra földönfutóvá tenni...”

Ki mer e nyilatkozattal szemben akár egyetlen szót is szólni? Az egyik oldalon egyedül a balvégzetű primadonna, míg a másikon a haragú Uralom, 300 színész és az egész erdélyi magyar színjátszás sorsa.

Itt ugyan a hivatalosság durva és ostoba önkénye ült tort, egy ártatlan ember feje lehullik ugyan, de magyar érdekéből mégis legjobb lesz hallgatni.

Igy gondolta el Janovics Jenő.

Azonban Janovics elgondolásai — az utóbbi esztendő eseményei mind kiáltóbban mutatják ezt — alapvető ellenőrzésekre és kiigazításokra szorulnak.

Erről menten meggyőződhetik ön is, ha lesz szives és elkísér Mavrodi urhoz, a színházi igazgatóság vezérfelügyelőjéhez, akinek hatáskörébe a Lengyel Irén nyelvbőlásának kérdése is tartozott. Sok évi megfigyelés és tapasztalás azt mutatja, hogy Mavrodi a román porond legjellemesebb, sőt legnemesebb egyéniségei közé tartozik. Bevallom, elfogult vagyok irányában, feltétlenül jóhiszemű, szabadszellemű, magas kulturált személyiségnek tartom. Így érthetően súlyos csalódást jelent, hogy a jelentéktelen, megmosolyogtató, bizonytalan színpadi elszólás büntetésében halálos ítéletet hozott.

Az efféle verdikt egy kozákkuszmás, bikacsökös hetmanhoz méltó, de nem öhozzá.

Azt hiszem, legjobb lesz, ha ezt nyíltan a szemébe mondjuk neki.

Mint látni méltóztatik, Mavrodi felháborodott kézmozdulatot tesz, elvörösödik, idegesen megnyomja a csengőt és beszólít egy hivatalnokot.

— Hozza be a Lengyel-ügy dossziéját...

Már itt is van. A vezérfelügyelő maga mutatja végig az egyes iratokat. Az első a vezérkar átirata, mely Mavrodival, mint illetékes hatósággal közli, hogy a „Hamburgi menyasszony” című daljáték aradi előadásán a férj szereplők magyar katonai egyenruhákban jelentek meg a színpadon, ami a közönség viharos lelkesedését váltotta ki. Ugyanez előadásán a primadonna így énekelte a románcot:

„Szép vagy, gyönyörű vagy, Magyarországon...”

A vezérkar megfelelő intézkedést kér. Mj derül ki ebből az átiratból?

Először az, hogy a feljelentés nem csupán Lengyel Irén nyelvbőlását hibáztatja, hanem egyben kifogásolta a jelmeze-

ket is. Tehát az elszólás csak az egyik kérdés volt.

Másodszor az, hogy a vezérkar az ügyet áttette a színházi vezérfelügyelőséghez, attól kért rendszabályokat s ezzel a kérdést a maga részéről lezárta.

— Mit cselekedett vezérigazgató ur?

— Felkértem Janovicsot Bukarestbe s itt megmondottam neki, hogy én felvilágosult, megértő ember vagyok, de láthatja, hogy a vezérkar jelent dolgokat, s így megértheti, hogy elégtételt kívánok. Többet hasonló ne forduljon elő, most pedig vezessen be vizsgálatot. Erre Janovics azt felelte, hogy lemegy Aradra, utána néz az ügynek s aki bünök, azt kidobja. Nem, ezt nem akarom, mondtam neki, nem olyan nagy dolog, hogy ezért egy művész egzisztenciáját veszítse. Elég lesz, ha pénzbüntetést kap. Ezt sem tulsúlyosát

— Mennyire gondolt vezérfelügyelő ur?

— Öt-tíz-tizenöt napi gázmegvonásra. Kérem, ha egyszer valaki megbotlik, az még nem kíván inkvizíció.

A következő akta, mint ön is láthatja, Lengyel Irén primadonna kérvénye Mavrodihoz. Elmondja benne, hogy ő nem követte el a terhére írt nyelvbőlást. De még ha meg is történt volna a dolog, akkor sem lenne szándékosan gyanúsítani, hiszen a férje is román ember, elképzelhető hát, hogy messze áll tőle a hangoskodó, provokáló irredentizmus. Kéri a vezérfelügyelőt, vonja vissza azt a kíméletlen utasítást, melynek következtében Janovics kénytelen volt őt márol-holnapra uccára dojni.

A kérvény bal felső sarkában Mavrodi kezeirásával ott van a határozat is. A vezérfelügyelő készséggel megengedi, hogy szóról-szóra lemásoljuk.

Lengyel Irén művésznőnek

Kolozsvár.

Strada Regala 5.

Felelessék a fenti címre, hogy mi kértük ugyan a bünök művésznő nézbírással való megbüntetését, azonban nem kívántuk Lengyel Irén szerződésének felbontását s nem tiltottuk meg Lengyel Irénnek, hogy az erdélyi színpadokon továbbra is folytathassa tevékenységét.

Mavrodi

A vezérigazgató most megindult hangon a következőket mondja:

— Tudja uram, hogy én 26 évig újságíró voltam. Az újságíró-szervezetnek most is elnöke vagyok. Mint a sajtó embere egész életemen át a közigazgatás visszaélései ellen harcoltam. Feltételezhető-e hát rólam, hogy most, amikor én lettem közigazgatási ember, a törvénytelenlések, erőszakosságok és brutalitások útjára tértem volna? Nem! Meggyőződésem az, hogy Lengyel Irén szándékosan énekelte a kifogásolt szöveget. Tudom, kevés idő múlt még el, a szívek mélyén ott lángol a fájdalom s ez néha-néha ki-

Újabb drákói rendelettel szigorították az osztrákok a devizaforgalmat

A negyedik deviza-rendelet főbb intézkedései

Bécs, január 9.

Az osztrák szövetségi kormány tegnap, pénteken kiadta a negyedik devizaforgalom-korlátozó rendeletét. Ez az új rendelet egészen drákói intézkedéseket tartalmaz a devizaértékek forgalmának rendezésére. Főbb intézkedései a következők:

Külföldiek csak az osztrák nemzeti bank engedélyével vásárolhatnak árut a szabad külföldi követelésekből. Ugyazint az osztrák nemzeti bank engedélye szükséges ahhoz is, hogy nemesfémek külföldiek birtokába, tulajdonába vagy letéjébe menjenek át.

A külföldre utazók számára is korlátozták a valuták kivitelét. Az új rendelet szerint az osztrák határon keresztül minden utas ezüstben 10, papírban 200 shillinget, míg külföldi valutából ezüstben 20, papírban 500 shilling

tör. Megérttem s ezt a fájdalmat testvéri közlekedéssel, emberi gesztusokkal, a kultúra közösségével, joggal és szabadsággal, de semmire sem bittal akarom elsimítani!

— In nici un caz cu bătă!

Sohasem bittal!

Janovics Jenő kétségbevonhatatlanul, aktaszerűleg in flagranti csipetett.

A színháztröszt tulajdonosa, akinél 12 éve nincsen hangosabb és fájdalmasabb magyar, koturnusosabb hazafi, önfeláldozóbb és nemesebb transzilván, magasabbrendű kulturfi, igen veszélyes utra tévedt ezuttal.

A borotva élére. A kisebbségi erkölcsiség borotvaélére. S félő, hogy megcsuszlik és lehanatlik az örvénybe.

Ez az ur, aki pozíciójátékanak merész és agyafurti sakkhúzásait sohasem felejtette el nemzetiszínű lepellet befedni s aki egész habitusában csudálatos keverék két nyújtja Falstaffnak és Sganerelle-nek, a következő tragikomédiát rendezte most meg egyéni érdekeinek kacsalábon forgó színpadán:

1. Valakitől meg akart szabadulni. Erre felhasználta a legközelebbi ürügyet s oly embertelen körülmények között hajtotta végre az elbocsátást, ahogy a Kongóban sem szokás.

2. Az egészet a román hatóság vállaira toltta, saját áldozatát a kisebbségi szomszédoktól állítván be s a légközpont irredenta-mesén még megpróbálkozott külön honfiú profitot keresni.

3. A nyilvánosság elé dobta, hogy a primadonnának ez már a második esete. Tehát erősen denunciatikus izzel irredenta motívumok után keresett a művésznő multjában.

4. Ugyanezzel az irredenta váddal bizonykodni készült a magyar honfiú román bíróság előtt magyar művésznő ellen.

5. Üzleti eszközzé avatta az irredenta-vádat, mely az összmagyarság sérelme és fájdalma.

Ennél hitványabb, alpráibb komédiát nemesebb szavakkal, bársnyosabb öltönyben alig játszottak még le Erdély utóbbi 12 éve alatt.

Janovics Jenő azt mondta, hogy Lengyel Irént el kellett bocsátania, mert a primadonna ügye közügyé lett. A románok közügyévé.

Mi meg azt mondjuk, hogy Lengyel Irént vissza kell vennie, mert a primadonna ügye közügyé lett. A magyarság közügyévé.

A magyar színpad és a magyar sajtó között valóban szent és forró a szövetség. S éppen azért, mert oly szent és forró nemes kötelessége mind a kettőnek ellenőriznie egymást.

Ha kell

Most nagyon kell, Janovics igazgató ur!

Modern Mozdó BRASSO	Ma szombaton és vasárnap	Modern Mozdó Telefon 518
CHARLOTTE SUSA ÉS FELIX BRESSART-tal		
ÖNAGYSÁGA ÉS A SOFFÖR		
A legvidámabb, a legkacagtatóbb, a leglátványosabb aranyhumoru Magyar feliratok német éneklő, beszélő filmoperett-sláger. Western beszélőgép.		

Hírek

EMBER

*Szemétdombnak
Szennyhegynek tövében
fekszik leheverve
kirugva, leteperve
egy formátlan tömb
líhegő élet
egy nyöszörgő roncs.*

*Aszott alkatát
rongy ruha takarja.
És a rongyok között
kilátszik csupasz melle
s kibujva kibámul
az emberi hajzat
az állati szőr.*

*Eltorzult fején,
kemény koponyáján
kinyúlt kalap
gyűröttlen fityeg.*

*Otromba arcát
mocskos máz marja
marja a piszok,
marja a penész.*

*Halkan hallatszák,
amint szíve dobog,
amint éhsége kopog
és a gyomra korog
keserűn.*

*Szájából lassan perog
csurogva csepeg
a nyál fonál.
Mozdulatlan fekszik,
Halottnak tetszik.
De lassan megmozdul
s kinyúl a kéz
kinyúl a kar.
Tetves testén
tetűt keresve,
bolhát kutatva,
viszkeltést akar
a lény.*

*A lény,
kinek takarója
a penész és a piszok
ágya
a szemét és lim-lom,
szülőanyja
a Rend,
a társadalom:
Ember
ember üldözte ember
a mának
kegyetlenül kivért kutyája:
Ember!*

ADORJAN ANDRAS

— KISENEVBEN FELLÁZADTAK A FOG-
LYOK. Kiseneyből jelentik: A kiseneyi rend-
őrség néhány nappal ezelőtt kommunista-
gyanus egyéneket tartóztatott le, akiket viza-
gálási fogságba is helyeztek. Az új letartó-
ztatottak lázadásra bujtották fel a régebben
bezárt kommunistákat, akikkel karöltve a
fogház őreire rontottak. Támadásuk azonban
nem sikerült, mert a rendőrség már az első
pillanatokban meghusított a kitörési kísér-
letet. A lázadással egyidejűleg Kiseneyben
kommunista röpcédulákat osztogattak, am-
arra enged kövekeztetni, hogy a rabláza-
dást külső kezek rendezték.

A SPANYOL PARLAMENT BOTRÁNYA



Margareta Nelken spanyol képviselőnő
Sanjurjo generális, a karhatalom főnöke,
leleplezte, hogy rendszeres kémszolgála-
tot teljesít egy idegen nagyhatalom ré-
szére.

— MIKLÓS HERCEG KAROLY KIRALY
BELEEGYEZÉSÉVEL UTAZIK KÜLFÖLDRE.
Bukarestből jelentik: Hivatalos helyről me-
gerősítették Miklós herceg hosszabb külföldi
utazásának híre, amelyet a király beleegye-
zésével tesz. A herceget távolléte alatt a had-
seregparancsnokságon Cihoszy hadügymi-
niszter helyettesíti.

— A labdarúgószövetség titkársága elő-
készíti a játékosigazgatási szabályzatot.
Bukarestből jelentik: Az olasz játékos-
igazgatási rendszert már elfogadta elvben
a labdarúgószövetség tanácsa. Az itteni vi-
szonyoknak megfelelően azonban bizo-
nyos módosításra szorul ez a szabályzat.
Értelmezésük szerint a szövetség titkára
dolgozik a szabályzatot, melyet a köz-
ponti iroda fog megvitatni és elfogadni. —
Ilyen módon az új játékosigazgatási sza-
bályzat életbe lép, anélkül, hogy közgyű-
lésen megszavazzák azokat. El lehet
képzni, hogy milyen paradicsomi álla-
pok fognak következni ezután a labda-
rugásunkra. A labdarúgásnak léleg-
zetet venni is csak a központi iroda en-
gedélyével szabad majd ezután.

— Vörhenyjárvány Kolozsváron. Ko-
lozsvári tudósítónk jelenti: A kolozsvári
városi tisztifőorvosi hivatal kimutatást
készített a járványos, fertőző megbetege-
désekről. A kimutatás adatai szerint Ko-
lozsváron az egészségügyi hatóságok e-
zidőszent 64 vörhenyes, 6 diftériás és
3 tifuszos beteget tartanak nyilván. A
vörhenyben megbetegedettek közül ed-
dig ketten haltak meg.

— Marosvásárhelyi hírek. Az itteni
Mezőgazdasági Kamara tegnap délután
ülést tartott, amelynek főbb pontjait a
nyomasztó mezőgazdasági krízis, továb-
bá a gazdák sérelmeinek orvoslásának
módozatait képezték. A gyűlés elhatáro-
ta, hogy rövidesen nagy gazdagylést
hív egybe, amelyen a gazdák a konver-
ziós javaslat mellett foglalnak majd el
egységesen állást. — Marosvásárhely
közlekedésén két lengyel vándordíjakot néhány
ismeretlen támadó szinte egészen mezte-
lenre vetkőztetett. A két szerencsétlen
diák fogvagyva, félig megfagyva jelen-
kezett a helyi rendőrkészletre. A
rendőrség azonnal gondoskodott a két fiu
felöltöztetéséről és megindította az eljár-
ást.

— ÖNAGYSÁGA ÉS A SOFFÓR. (Sajtóbe-
mutató a brassói Modern Mozgóban.) Ismerik
ugye, Charlotte Suzát? Szóke, elegáns nő,
rumbázó orrcimpákkal, toalettmokkal s a
mondain nő egyéb kelleivel. Hát Félix
Bressartot, a mulattatás cingár rekorderét,
a humor bőkezű pazarlóját, volt-e már alkalmuk
látni és hallani? Képzétek csak el, ha ezt
a két különböző ízű szeket egy bohózatban
összekeverik, kicsoda inyesiklandó coctail
származik belőle! Az „Önagysága és a soffór”
című frappáns bohózat coctailnek minősíthető
ugyanis, mert modern, mámorító, jóízű és ha-
tásos sokáig érteti... Félix Bressart, aki a
vándorkomédiás életből, önagysága luxusautó-
jának volánja mellé potyan, alakítása során
a kacagtató poének pergőtűzét zudítja a né-
zők felé. „Önagysága” az ismert irónó szere-
pe, aki regényhősvadászat közben beleszeret
valakibe, rokonszenves alakításá emelkedik
Charlotte Suza művészetével. A babaarcu
Truns von Alten, fiatalos rakoncátlanságát
bőven kitombolja a kis hivatalnoklány szerepé-
ben. Jó volna a film legjobb jelenetéről né-
hány sort írni, de ilyen nincs, mert egyik je-
lenet jobb, mint a másik. Humor tetszik? Pa-
rancsoljon! Szerelm? Tessék! Ének? Itt van!!

Ebben a bohózatban általában minden fellel-
hető, amit a közönség igényel, nem is szólva
azokról az epizódokról, amelyek az igényeket
is tulszárnyalják! De miért beszélünk mi a
film helyett, mikor a film ugyanis beszél maga
helyett! A pompás bohózatot a napokban kez-
di vetíteni a brassói Modern Mozgó.

— Meghal a papirkartell igazgatója.
Bukarestből jelentik: Erbst Ottó, a pa-
prikartell igazgatója péntek este hirtelen
meghalt. Halálát szívizélhűdés okozta.

— A BRASSÓI INTERIMÁR BIZOTTSÁG
SZERTI A HAVAT. A Mindenható gondos-
kodott arról, hogy Brassó utcáit vastag hóta-
karó borítsa, az interimár bizottság pedig
gondoskodik arról, hogy ez a hó hatalmas he-
gyekké tornyosulva, megnehezítse a forgalmat
és az első melegebb nap sugará hatása alatt sár-
tengerré váljon. Minden kultúrvárosban a
lehallott havat azonnal el szokták takarítani,
csak a mi „pártunkivüli” interimár bizott-
ságunk nem emelkedett még ennek a kultu-
rának arra a fokára, hogy ezt a munkát el-
végeztesse. Pedig most olcsó munkaerő is vol-
na elég, sőt még ennek a munkának az elvé-
geztetése humanitárius cselekedet is lenne.
Ja, persze, nincsen a városnak pénze, nem
tudja a legszükségesebb kiadásokat sem fe-
dezni! Hát, ha volt pénz arra, hogy az interi-
már bizottságban bennül Pittis ur utcájában
beruházásokat eszközöljenek, akkor kell
lennie pénznek arra is, hogy a városnak leg-
alább belső részeit rendben tartás és a for-
galmat ne bénítsák meg. Az interimár bizott-
ságnak tulajdonképpen az volna a feladata, hogy
a legelsőbb adminisztratív munkákat vé-
gezze. Persze, a mi interimár bizottságunk, a
melyet adóvégrehajtóból elnökké cseperedett
szakember vezet, kizárólag „nagy ügyekkel”
igyekezik foglalkozni, olyanokkal, amelyek
talán nem is esnek hatáskörükbe és közben
elhanyagolja a legelsőbb napi teendőket.
Reméljük, hogy ez a sáfárkodás már nem fog
sokáig tartani és mielőbb átveheti a város
vezetését a város lakosságának bizalmát bíró,
hivatott és érdemes, választott vezetőség.

— A belügyi államtitkár Brassóban. Bu-
karestből jelentik: Munteanu-Rámnici,
belügyi államtitkár vasárnap Brassóba
érkezik, ahol közigazgatási tanácskozá-
son vesz részt.

— Felakasztotta magát, mert nem ve-
hette feleségül ideálját. Bukarestből je-
lentik: Wolff N. Krupner, a bukaresti
jogi fakultás igazgatója a Bukarest-cser-
novici vonalon, egy személyvonat harmadik
osztályának mellékhelyiségében fel-
akasztotta magát. Levelet hagyott hátra,
amelyben öngyilkossága okát is megírja.
A szerencsétlen fiatalember azért vált
meg az élettől, mert nem vehette feleségül
ideálját.

— HOLT PONTRA JUTOTT A BUKARES-
TI KETTŐS GYLKOSSÁG NYOMOZÁSA.
Bukarestből jelentik: Az óriási feltűnést kel-
tett Grivița-uti gyilkosság nyomozása az
utóbbi napokban holtpontra jutott. A köz-
ponti rendőrség detektívjei, minthogy a fővá-
rosban nem bukkantak célravezető nyomra,
a vidéken folytatják kutatásaikat. A rendő-
rség egyébként egész apparátusát az egyre
misztikusabbnak látszó bűnügy szolgálatába
állította.

— Vadállat az állomáson. Jasiból távira-
tozzák: Tegnap este Haján Panna asszony
kilenc éves hasonlónevű kislányával
együtt az állomáson a vonat érkezését
várták. A zsufolt váróteremben a kisle-
ány megszomjazott és kiment az udvarra,
hogy kutat keressen. Az udvaron a gyer-
meket egy elegánsan öltözött ur magával
csalta, ki a merk felé és egy félreeső he-
lyen, a hóban erkölcstelen merényletet
követett el ellene. A kisleányt mintegy
félóra múlva eszméletlen állapotban ta-
lálták meg. Az ismeretlen jól öltözött ur
ellen megindították a nyomozást. A su-
lyosan sérült gyermeket kórházba száll-
ították.

★ BRASSÓI ORVOSI HIR. Dr. Bentia v.
közkórházi orvos, gyakorlóorvos és öor-
gyász, (spec. a budapesti, gráci és berlini
egyetemen), Brassó, Mester-utca 11. (Bo-
lonya) sz. alatti házában új rendelőt nyitott.
Rendelés: belső, sebészi, női, bőr és nemi
(vér) betegeknek. naponta 11-1 és 3-5 ig.

— CSÓKREGIMENT. Ha egy bohózat mi-
nőségének és falangető komikumának sike-
rét a közönség hahótájának szeizmográfja
méri, ugy a brassói Redoute Mozgó, napok
óta futó „Csókregeiment” című katonai vigjé-
tékatrakcióját, nem egyhamar veheti le a
műorról. A hatásos ötletekben bővelkedő ko-
mikus helyzetekben gazdag, patting muzsiká-
ju operett a béke verőfényes éveit idézi fel.
Jönnek a huszarak! A vidéki városka hőly-
seregét, korra való tekintet nélkül lézas irga-
lom fogja el. A fonyadt és korosodó vidéki
dámáknak éppen olyan hevesen keteg a pul-

zusa, mint Charlotte Andernek, aki egy bo-
hítás szobacica szerepében, a garnizon vala-
mennyi tagjának szivében felébredt a szen-
dörgő országot. Nem marad uniformis nélkül
a generális szőke lánya, (Grete Theimer) sem,
aki az ezred legsnájdigabb hadnagyát, (Thie-
mig) veri a házasság béklyóiba. Verebes Er-
nő, bár egyszerű rekrutája csak a „Csókrege-
iment”-nek, mókás temperamentuma folytán
egy vezérkari főnökhöz illő bánásmódban ré-
szesül a nők részéről. A kitünő filmmel kap-
csolatosan egy magyar karrier is bontogatja
szárnyait, mert az ötletes kézirát egy Farkas
Károly nevű magyar szerző műve, amit a
pompás zene s a nagyszerű szereplők izig-vé-
rig mulattató filmm évatnak. Sikerét az is
bizonyítja, hogy már tekintélyes idő óta pereg
zsufolt nézőterek előtt a brassói Redoute
Mozgóban.

— BARÓ KRAFFT-EBING VILÁGHÍRŰ
KÖNYVE: „Psychopathia Sexualis” teljes szö-
vegű magyar fordításban, jó kiállásban, is-
mét kapható. A hatalmas, lexikonalakú kö-
tet rövid ideig még a szenczácion olcsó le-
szállított áron, 165 lejért rendelhető meg
könyvosztályunkban. — Az összegyűjtött
beküldése esetén portómentes szállítás.

— SZOLGÁLATOS GYÓGYSZERTÁRAK
BRASSÓBAN. Folyó hó 9-től 23-ig, éjjel, dél-
ben és vasárnap a következő gyógyszerárak
látják el a szolgálatot: Neustädter Jenő „Ör-
angyal” gyógyszerár, Belváros, Buzasor 7.
szám és Lukasz Frigyes „Arany kereszt”
gyógyszertára, Bolonya, Vasut-utca 14. szám.

— Adóbehajtás akadályokkal. Tudósi-
tónk jelenti: Hogy mekkora a nyomor és
az elkeseredés, s hogy mennyire nem le-
het adót beszedni Csikban, arra minden
kommentár nélkül adjuk csiki tudósi-
tónk két híre. Néhány nappal ezelőtt adó
árverést tüztek ki Jaursean N. tunsádi
villatulajdonos minden ingóságára. Az
árverést megelőző napon a villa tulajdo-
nos felesége felment a csikszentmártoni
adoperceptor hivatalába és kétegybe-
esetten könyörgött, hogy halasszák el az
adóárverést. Az adóbeszedő megtagadta
az asszony kérését azzal az indokkal,
hogy neki nem áll hatáskörében azt enge-
délyezni. Az asszony erre mindenre el-
szántan revolvert rántott elő táskájából
és az adóbehajtóra szegezte, aki a hivatal-
ban található tisztviselőkkel egyetemben
hamarosan az asztalok alá bujt, onnan lo-
pakodtak lassan a szinte önkívületben
levő, remegő szony felé, akinek kezéből
kiütötték a halálos rémület okozó szer-
számotú Miután így biztosították magu-
kat az asszonnyal szemben, a halálra vált
tisztviselők megélnékültek és hamar jegy
zókönyvet vettek fel az esetről, amelynek
természetesen folytatása lesz az igazság-
szolgáltatás előtt. Jaurseán azonban
nuncnesetre elérte annyiban célját,
hogy az adóárverést nem tartották meg,
nem akadott olyan bátor végrehajtó, aki
ezek után ki mert volna szállni a végre-
hajtást megtartani. Ugyancsak hasonló
eset játszódott le Csikszereében is, ahol
B. E. pék házat tisztelte meg az adóvé-
grehajtó. A konyhában foglalatokodó
asszony sehogysem tudta jobb belátásra
birni az okvetetlenkedő végrehajtót. —
Végre, hogy már megszabaduljon tőle, a
temperamentumos asszony a kezeiyébe
eső laskasírtót kapta fel és azzal rohamot
intézett a végrehajtó ellen, aki kétségbe-
esetten keresett menedéket. Hiába. Kor-
kép, ugy hívják, hogy nyomasztó gazda-
sági helyzet.

★ ORVOSI TANACSOK. fiatal asszonyok-
nak, írta dr. Földes Lajos, a budapesti orszá-
gos gyermekvédő liga, szülő és anyaotthoná-
nak főorvosa E könyv tudást terjeszt abban
a homályban, mely a szülés, gyermekgy és
csecsemő-ápolás körül még manapság is ural-
kodik. A könyv ára 102 lej, portó 10 lej. —
Kapható a Brassói Lapok könyvosztályában.

MINDIG URIEMBER
— Ugy látszik, az új klubtag roppantul ké-
nyes ruházatának a korrektségére.

— Az ám, ugyannyira, hogy a hálóköntő-
séhez hegymászóndrágot huz, mert tudja,
hogy álmában járkálni szokott. (Hummel.)

JÓ OK
— Azzal van vádolva, hogy harminc köteg
szénát lopott a szomszédjától. Mit tud ment-
ségére folhozni?

— Nagyon éhes voltam, bíró ur kérem.
(Gente Nostra.)

AUTÓVÁSAR

H DANEK, HOSSZU-UTCA 14.
TELEFON. 656. TELEFON: 656

Gazdag választék nyitott és
csukott kocskban minden
minőségben, márkában és
árban. 10.000 Leitől teifele

Rendkívül kedvező alkalmi vétel.

Megtekinthető az eladási
helyiségekben. BRASSO.
Hosszu utca 14.

CREP DE CHINE

maradékok méterenkint 100 leiert,
egyéb maradékok

majdnem ingyen

Kertész Testvérek-nél

BRASSÓ, KAPU-UTCA 26.

Ingyen küldöm szülőltvány és gyümölcsfa árjegyzékemet,

mely az egész országban a legolcsóbb árakat és minden
szülőltványra néve megjelölhetetlen tanácsokat tar-
almaz. A sajtó érdekében ne vegyen addig oltyányt
vagy bármilyen-fajtá vesszőt, míg át n m olvasza szülő-
léti útmutatómat. Cím:

A. Szűcs szülőltótelep, Diosig (ud. Bihar) No. 32.

Kisküküllőmegyei hírek. Dicső-szentmártoni tudósítónk jelenti: Glondrea Vasile mogyorósi napszámos elment Costea Vasile bírósághoz, akit arra kéri, hogy a falusi erdőből utaljon ki fát a részére. Mivel a bíró nem ugrott azonnal az utalványt kiállítani, a garázda Glondrea véresre verte a bírót. A szorongatott helyzetben levő Costeát a szomszédok szabadították ki Glondrea Vasile kezeiből. — Könnyen végzetessé válható tüzeset történt Alsókarácsonyfalva községben. Ciorteia Juon gazdálkodó a feleségével elment szomszédolni és otthon ma gukra hagyták két kisgyermeküket. A gyermekek tüzzel kezdték játszani és felgyújtották a házat. A két gyermeket kimentették, a ház porrá égett. — Botár Ilie és Burnete Juon székácsi legények biciskával életveszélyesen összeszurkálták Dendi Joan fiatal gazdát. Az eljárás megindult. — Petrus Ironim hidasai gazdálkodót a tövisi hetivásárról jövet két ismeretlen egyén megtámadta és elvették tőle a jénztárcáját, melyben az eladott dísznők ára volt. Petrus Ironim feljelentésére az ismeretlen tettesek ellen körözleletet adtak ki. — Boldogfalva és Zsidve határában huzódó erdő mellett egy tíz-tizenkét főnyi farkascorda megtámadta az erdőből hazatérő favágókat. A napokban már három különböző vidékről jelentettek „csikaszarjást”, de irtásukra semmiféle intézkedés nem történt. E héten Széplak község határában garázdálkodtak, a múlt napokban pedig Botor-ka környékén.

Érdemrendet kapott a hősiessen viselkedő újpesti postamester. Budapesti jelenti: Antal Gyula újpesti postamester, az emlékezetes postarablás alkalmával tanúsított hősiességéért a kormányzó a polgári signum laudissal tüntette ki. Mint ismeretes, a 70 éven felüli Antal felvette a harcot a revolveres banditákkal, akiket menekülésre kényszerített.

Meghülésnél, náthalásznál, mandolalobnál, torokgyulladásnál, valamint idegfájdalmaknál és szagatásnál naponta fél pohár természetes „**Ferenc József**” keserűviz rendes gyomor- és bélműködést biztosít. Egyetemi orvostanárak véleménye szerint a **Ferenc József** víz hatása gyors, kellemes és megbízható. A **Ferenc József** keserűviz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

Mindkét haragosát szivenszurta a korcsmában. Oravicabányai tudósítónk jelenti: Borzalmas kettős gyilkosság színhelye volt a krassómezei Lupák község egyik korcsmája, amelyben csendesen iddogált egymás mellett két testvér, Radici Péter és Radici Sándor. Kévéssel azután betért a korcsmába Laies Sándor falubeli parasztember, aki a két testvérről már régóta haragos viszonyban volt. Az ellenfelek között csakhamar kitört a civakodás, melynek hevében az egyik Radici felkapott egy székot és azt Laies felé hajította, mire Laies kést rántott és Radici Pétert szíven szurta. Amikor Radici Sándor testvérét holtan lezuhanni látta, segítségért akart menni, de Laies a korcsma ajtóban utját állva, szíven szurta Radici Sándort is, aki abban a pillanatban hajszó nélkül holtan rogyott össze. A két testvér tragikus halála a községben olyan nagy felháborodást okozott, hogy a gyilkost meg akarták lincselni. Laies az elősíető csendőrök mentették meg a népítéletétől és megvasalva bekisérték az ügyesség fogházába.

NE FELEJTSÉ EL, hogy mindenféle divatlapokban óriási választékot talál a Brassói Lapok könyvtárában. (Női- és férfi-divatlapok, speciális kapát és gyermeklapok, fehérnemű, kalap, vételektelezés nélkül megtekinthető.) Vidékre ingyen jegyzék és gyors postai szállítás.

Egyre nő a cseh munkanélküliek tábor. Prágából jelenti: Az elmúlt évben november végén 537.000 volt a munkanélküliek száma, amely szilveszterre 480.000-re emelkedett. Ez év januárjában és februárjában további erős emelkedés várható.

Csakngyan betiltották a nyugdíjasok országos kongresszusát. Kolozsvárról jelenti: Az erdélyi nyugdíjasok szövetségének vezetősége, élén Pop Valér volt kormánybiztossal, január 10-ére, vasárnapra kongresszust hívott össze Kolozsvárra. A hatóságok az engedély megadását folytonosan halogatták, míg végre pénteken megérkezett a kolozsvári rendőrkezesre a belügyminisztérium végzése, amely a hosszú hónapok óta pénz nélkül nyomorgó nyugdíjasok nagygyűlését betiltotta. Hatieganu Simon rendőrkezesre a betiltó végzést azonnal közölte a szövetség elnökével, Pop Valérral. A nyugdíjasok szövetsége elhatározta, hogy a szám nélkül kiadott végzésbe nem nyugszik bele és az ellen Jorga miniszterelnökhöz és az uralkodóhoz fordul jogorvoslatért. A nyugdíjasok elkeseredését természetesen jogosan növeli és fokozza az a körülmény is, hogy a kolozsvári pénzügyigazgatóság még mindig nem érkezett meg a nyugdíjak kifizetésének megkezdését elrendelő pénzügyminisztériumi utasítás.

Ungvilkos lett egy gyulafehérvári tanár. Gyulafehérvári tudósítónk jelenti: Tragikus eset játszódott le a gyulafehérvári állomáson. Radu Elena gyulafehérvári származású belényesi román tanárnő, szüleinél töltötte a karácsonyi szünetét. Tegnap valami kis ügyből kifolyólag összekezdett családtagjaival és túlzott érzékenységekben elhatározta, hogy visszautazik Belényesre. Összesomogott és ki is ment az állomásra, ahol egy tehervonat tolatott. Az érzékeny fiatal nő egy önkívületi pillanatban a vonat elé vetette magát, amelyek mindkét lábát tőből lemetszték. A fiatal tanárnőt vészes állapotban szállították a gyulafehérvári kórházba.

AZ ÖRÖK TITKAR



A lausannei jóvátétel konferencia vezértitkáruál az erdekelte hatalmak képviselői Maurice Hankey angol diplomatát delegálták. Hankey hasonló konferenciákon már öt ízben működött hasonló pozícióban.

Időjárásjelentés. A budapesti meteorológiai intézet jelentése szerint megélénkülő északnyugati szelek mellett hősüllyedés és havazásra hajlamos idő, esetleg havazás várható.

A Szakáli-ügy és a Curentul. Csikszerezadából jelenti: A Curentul csikszerezadai tudósítója — mint ismeretes — a Szakáli-üggyel kapcsolatban izléstelen vádakot helyezett el lapjában a kisebbségi újságírók ellen. A Curentul egyik legutóbbi számában olyan hírt látott napvilágot, hogy a csikszenttamási közbirtokosság 400. ezer lejt juttatott az erdélyi sajtónak s az újságírók ezért az összegért magasztosították vértanúvá Szakalit. Erdekös, hogy a rosszululatu koholmányokkal szemben a lap egy szóval sem sürgeti a nyomozás és a vizsgálat revízióját.

ELŐFIZETŐINK, ha akármilyen módon fizetést teljesítettek, kísérvék figyelemmel, hogy a címken felütnetett lejárat legkésőbb 8 napon belül megváltozzék. Ezzel jelzi kiadóhivatalunk azt, hogy a pénz rendben befolyt és helyesen lett felhasználva.

Rosszul lett az orvoságtól. Tudósítónk jelenti: Eugenia Jonescu, gyulafehérvári tisztviselő nő kühögés elleni pasztillát vett egy gyógyszerárban. Miután a pasztillákat bevette, rosszul lett és rohamot kapott. Az előhívott orvos injekcióját mentette meg csak a súlyosabb veszedelemtől. A pasztillákat a hatóságok lepecsételték és vegyelemzés céljából Kolozsvárra küldték.

Az „ezredes leánya“ a rendőrségen. A brassói rendőrség egy veszedelmes szélhámósítót tartóztatott le, aki egy ezredes leányának adta ki magát, több egyénet károsított meg kisebb-nagyobb összegekkel. A körmönfont szélhámósító többek között Adler fényképészt is megkárosította.

98 millió lejes bírsággal sújtották egy szeszgyárat. Kolozsvárról jelenti: Sibulescu pénzügyi vezérfelügyelő tegnap pénteken, Kalotaszentkirályon vizsgálatot tartott Grün Menyhért szeszgyárában. Erről a vizsgálatról annyit szivárogtat ki a nyilvánosságra, hogy Sibulescu vezérfelügyelő a gyárnál a szabálytalanságok egész sorozatát fedezte fel. Többek között azt is megállapította, hogy bár a szeszgyár ellen már régóta folyt a vizsgálat, mindvégig vigan termeltek a feketeszest Sibulescu vezérfelügyelő a vizsgálat eredményét összefoglaló jegyzőkönyvben 98 millió lej bírság kiróását javasolta a Grün-féle szeszgyárra. Ezzel a kolozsvári törvényszék ügyészségén bünvádi feljelentést tett Grün Menyhért ellen. A horribilis bírsággal sújtott szeszgyáros egyébként hónapok óta kezelés alatt áll a kolozsvári ideggyógyászati klinikán. Most a törvényszék valószínűleg szakértői vizsgálat után fogja tisztázni, hogy Grün Menyhért ese-

tében a beszámíthatóságot meg lehet állapítani.

Véres testvérharc az örökség körül. Csikszerezadából jelenti: Borzalmas gyilkosság tartja izgalomban Csikszépviz lakosságát. Tegnap délután Mihály Ferenc részeg állapotban elment bátyjához, Mihály Dénes albiróhoz, egy karóval fel fegyverkezve, azzal a szándékkal, hogy most majd leszámol vele, miután ezteendő folyama alatt nem tudtak kiegyezni az öröklött birtok felett. Mihály Dénes, amikor meglátta ilyen feldult állapotban öccsét, kiutasította házából, de a legény ellenszögült, majd támadólag lépett fel bátyjával szemben. Amikor az albiró észrevette, hogy a legény támadásra készül, fejszét ragadott és leütötte. A legényt életveszélyes sebével kórhába szállították, az albirót, aki azzal védekezik, hogy jogos önvédelemből ragadott fejszét, letartóztatták.

A képviselő ur beszámolóit akar tartani... Csikszerezadából jelenti: Csikmege főispánja magához rendelte tegnap délelőtt a községek előljáróit és kijelentette előttük, hogy a falvak lakosságát a közeli napokban mind össze kell majd gyűjteni, mert megérkezik Balogh István kormánypartí képviselő és beszámolót akar tartani parlamenti munkásságáról. Jó jó, de miért kell ehhez a veréb prefektussal fogatni.

Mint élő fákyla rohant fel a pincéből. Bányási tudósítónk jelenti: Kevés híján végzetes kimeneteli szerencsétlenségnek esett áldozatul Billéd községben egy Merle Borbála nevű 15 éves kis cselédeleány, aki egy kereskedőnél állott szolgálatban. A kis cselédet gazdája este felé egy üveg benzint küldte a pincébe, ahol a lány gyufát gyújtott, hogy a sötétben eligazodhassék. Amikor a leány a kormére égett gyufavéget eldobta, ugyanakkor véletlenül kiejtette kezéből a benzines üveget is, melynek kiömlő tartalma a még égő gyufavégtől tüzet fogott és felrobbant. A következő pillanatban a cselédeleány ruhája is lángra lobbant s a lángban álló leány jajveszékelve mint élő fákyla rohant fel a pincéből az udvarra, ahol a segélykiáltásaira elősíető házbéliek a lángal égő ruházatot letépték róla. A szerencsétlen kis cseléd rendkívül súlyos égési sebeket szenvedett, de felépüléséhez reményt fűznek.

Az ideális hashajtó a Dr. Bayer-féle PURGEN

VÉCSEY ZOITÁN:

94

A SIRÓ VÁROS

A gép büszkén győzi maga alá az osztrák Alpepek szeszélyes dolomit-csodáit, elszáll a kis osztrák medence felett, amelyet egy világbirodalom központjából újból a középkor Ostmarktjává zsugorít a békeszerző akarata és már ott lebeg a büszke gépmadár az ezüstösen csillogó folyó felett, amelynek medrében ezer év óta gyilkolják egymást a megbomlott agyu rossz testvérek. Már látszik a vár, amely királyokat koronázott, a modern és füstfelhőkkel magasba sugárzó város, amelyet új történelmi szerepre hív most az élet... Már lejjebb ereszkedik a gépmadár és ekkor valami borzasztó dolog történik, a büszke gép, a technika remeke, megfog, megfordul a tengelye körül, azután mintha golyó furta volna át a szívet, egyenes vonalban zuhan lefelé. Szénné és korommá égett testek a romok között, a csillagokat vizsgáló katona nem érte el a szülőföldjét, amely csak sirhelyet nyújtott neki...

A hivatalos gyász három napra becsütneti a szini előadásokat, a mozikat, a cigány nem muzsikálhat a fényes kávéházakban. Az élet megdermedt, de a város érzi, hogy ez a tetszhalál viharokat jelent. És a harmadik napon füzgelábu rikancosok rendkívüli kiadásokkal szaladják be a várost... Miskolcot bevették a vörös csapatok...

Uj plakátok jelennek meg az utcákon. Az amugvis szigorú utasításokat még megtetézék. Kilenc óra után senki az utcán. Még világosságnak sem szabad lennie.

És másnap újabb hírek... A vörösök nem állanak meg Miskolcnál. Jönnek tovább. Északnak. Nagyszéféen felszerelt és fegyverezett katonák. Jönnek, jönnek és nincs erő, amely feltartóztassa őket...

Otúljárt a Csermelyben és gyalog vette visszafelé utját. Minden lépése sebeket tépett fel. Ebben az utkanvarulatban, oh de szép este volt az, szüzi bótakaró, gyönyörűen csillogott a parányi kristályo-

kon a sápadt holdsugár és kéz a kézben állottak egymás mellett. A Csermelyen már megszokadt a jégpáncél és a patakocska vidáman csobogott. A kopasz fűzek most lombdiszben hajladoznak, de milyen keserű ez a tavasz, mennyire nincs ize, szaga...

Lehajtott fejjel baktatott és lábai a százszor járt mesgyére vitték. Ott állott a széles veranda előtt. De a függönyök még mindig lebecsátva, az ajtó még mindig zárva, a kilincs még mindig nem fordul...

Körülnéz. Senki sem látja. Rátámaszkodik az ajtóra, lehajlik és megcsókolja a kilincset. Az ő keze érintette. Áldott kilincs, milyen hűségesen türi, hogy az ő méltatlan szája megérintse...

Könnyek csorognak a szeméből. És most egy Adv-vers rég olvasott szavai buggvannak ki az ajkán:

— De jó lett volna megállni egy fehér leányarc mellett.

Sír. És a könnyek valahogy felszabadítják a ránehezded nyomástól.

— Meg kell keresnem őket. Elutazom hozzájuk.

Erés elhatározással indul a szomszéd villa felé.

A villa udvarán találja az asszonyt, a kitől megkapta a Hiób-hírt, hogy Sáriék elutaztak.

Az asszony valamit sejt, furcsán néz a fiura. Mindenesetre igen különös, hogy a menyasszony hetekre elutazik és még értesítést sem hagy a vőlegényének, hogy hol keresse.

De hát nem illik kíváncsiskodni, más ember belsejében vájkálni, majd ugyis kitudódik minden.

Beszalad a szobába és levelezőlappal tér vissza.

— Éppen ma kaptam Sáriától. Tessek elolvasni.

Reszket a keze, amíg a kis tátrai lapot a kezében tartja. Összefutnak a betűk a szemé előtt és csak nagy nehezen tudja kibetűzni a néhány sort.

— Kedves Marcsa néni! Hál' Istennek,

teljesen meggyógyultam. Holnapután indulunk haza. Üdvözli Borszékyné és Sárika.

Teljesen meggyógyult és jön hazafelé. Holnapután itthon lesz! Magára hagyja köszönés nélkül az álmélkodó asszonyt és gyors léptekkel iramodik a városnak.

Hazajön, Istenem, mit kellene csinálni? Ezer és ezer tervet forgat az agyában... Egy nagy kosár virág... Oh, nem, hátha az utcára dobja a virágait...

Vagy egyszerűen eljön, beállít a szobába és megfogja a kezét... Így sem lesz jó... Oh, milyen tanácstalan... Istenem, pedig minden ezen fordul meg, az élete, a jövője...

Forró a feje és mégis hideg borzongatja... A szerkesztőségben sem tud magához térni... Éles fájdalom hasítja a hátát, most érzi, hogy láza van, beteg. Te átkozott, beteg, gyöngé test, csak most tarts ki még, két napig tarts ki, ne csali meg... Jaj, nem szabad betegnek lennem, nem szabad lefeküdnöm...

És erőt vett rajta a láz. Hét napig nyomta az ágyat. Ghiczyné ápolta szeretettel, gyöngédséggel.

Május dereka volt, amikor először lépett az utcára...

Botra támaszkodott és lassan lépegett...

Oh, Istenem, ott szemben... Mi az? Nem lehet!... Káprázati!... Sárika!... És egy férfinek a karján...

Szinte összeesett... A pár már eléje ért, a találkozás nem lehetett elkerülni...

Pista szeméi fájdalommal, szomorúsággal tapadtak a leány arcára. Sárika hálálthaltvány lett és karja kiszaldt vőlegényének karjából. Nagy megerőltetéssel emelte meg a fiu kalapját...

Az a férfi Pattonay volt...

— Mi az Sárika? Mi történt?

— Pista, Végh Pista!

— Végh Pista? — Örvendezve kiáltott fel Pattonay. — Gyere, Pista, hadd szorítsalak át!

A kebléhez szorította és megveregette a hátát.

— Hadd nézzelek meg jól! Hát ilyen vagy? Egészen másnak képzeltelek! Erős, életvidám fiatalembernek gondoltalak és az arcod sem olyan, ahogy én belülről láttam...

A nyugdíjpénztár vezérigazgatója beszél a lesújtó rendelet értelmezéséről és alkalmazásáról

Törvény alapján csupán később lesz nyugdíj-revizio

Bukarest, január 9.

A kétségbeejtően nagymérvű nyugdíj-csökkenésről szóló minisztertanácsi jegyzőkönyv, amely a Monitorul Oficial 4-ik számában Vízkeresztre jelent meg és amelyet tegnapelőtti számunkban — különösen a kisebbségi magyar nyugdíjasokra való tekintettel — behatóan ismertettünk, érthető megdöbbenést és egyben zűrzavart is keltett az érdekeltek széles köreiből. Megdöbbenést és kirobbanó elkeseredést elsősorban azért, mert az általánosan is nagyfokú leszállítás — amint a rendelethez mellékelte a különböző táblázatból, az ideai összilletmények részletes megállapításából kitűnik — a legkegyetlenebbül a kisebbségi nyugdíjasokat sújtja, akiknek a járandósága mostantól kezdve átlag csak 70 százaléka lesz azoknak a megfelelő nyugdíjnak, amelyek a román törvények alapján nyugdíjazottak kapni fognak.

A kormány tehát ez alkalommal is megkülönböztetetten mostoha bánásmódban részesítette a volt osztrák-magyar monarchia és az egykori cári birodalom román állampolgárokká lett nyugdíjasait. Zűrzavart és fejetlenséget viszont homályosságával és össze-visszaságával idézett elő ez az ominózus minisztertanácsi jegyzőkönyv. Így például 2. cikkelyének negyedik bekezdésében a következőket mondja:

„Az illetékes hatóság köteles a nyugdíjasnak kérésére, bizonyítványt (certificat-ot) kiadni, amelyben feltünteti azt az állást és alapfizetést, amellyel a nyugdíjas, vagy a nyugdíjít élvező utódok hozzátartozója a szolgálatból való kilépésekor birt, ugyiszintén azt az állást és fizetést, amely közvetlenül, vagy egyenrangusítás által az 1932 évi költségvetésben a nyugdíjas lakhelye szerint a pótlékok kizárásával annak megfelel.”

Ebből a határozatlan rendelkezésből csaknem mindenki, ideértve számos sajtóorgánomot is, arra következtetett, hogy most majd minden egyes nyugdíjasnak ilyen szolgálati bizonyítványt kell beszereznie és a pénzügyigazgatóságnak benyújtania, mielőtt leszállított ideai nyugdíját folyósíttatni akarja. Szóval úgy lehetett magyarázni ezt a lakonikus rendelkezést, hogy a kormány a sármányos illetménycsökkentés végrehajtásával egyidejűleg általános nyugdíj-reviziót, felülvizsgálatot is foganatosítani kíván, ami természetesen joggal izgatta fel mégjobban az amugyis háborúgő kedélyeket.

Mert hiszen az ilyen revizio, sőt ezt megelőzőleg a fentebb említett szolgálati bizonyítványok beszerzése azt jelentette volna, hogy néhány hónapig, ennek a körülményes és rendkívül bonyolult műveletnek a befejeztéig, a szerencsétlen nyugdíjasok erősen megnyirbált ideai illetményeiket sem kapják meg.

A magyar nyugdíjasoknak nem kell szolgálati bizonyítványt beadniok

ségszerűen maga után a nyugdíjak csökkentését, mert

különben az átlagos nyugdíjak az idén a legtöbb esetben 25, sőt gyakran 50 százalékkal is magasabbak lettek volna, mint a megfelelő tisztviselői fizetések.

Arról, hogy ezen a téren is miért kezelték különös méltánytalansággal a kisebbségeket, nem volt hajlandó nyilatkozni a vezérigazgató, de nyilván a kormánylapok álláspontját osztja, amely szerint az

erdélyi magyar, bukovinai osztrák és besszarábiai orosz nyugdíjasoknál azzal szemben, hogy illetményeiket alacsonyabban szabták meg, mint a románokét, nem érvényesítették a lakhely-kategóriák szerinti külön redukcioikat. A magyar törvények alapján nyugdíjazottak össznyugdíja tudvalevőleg — amint ezt is megírtuk tegnapelőtt — azonos minden lakhelyen.

*

Abban a tragédia-sorozatban tehát, amely különösen az utóbbi időben üldözi a nyugdíjasok seregét, a finálé, a tulajdonképpeni revizio még mindig hátra van. A vonatkozó törvényjavaslat valószínűleg csak a jövő ülésszakban kerül a parlament elé, ha ugyan még hátrább nem szorítják a fontosabb törvények. Mindenesetre a nyugdíj-vezérigazgató kijelentéséből következtetve a felülvizsgálat bizonyára csak azokat a nyugdíjasrétegeket fogja érinteni, amelyekből most a szolgálati bizonyítványt megkövetelik. Igazán ideje volna már, hogy hagyjanak fel a közzolgálat tisztességben megőszült veteránjainak a folytonos zaklatásával és nyomorgatásával, akiket munkás multjuk feljogosít arra, hogy emberi módon élhessék le azokat az esztendőket, amelyek még jövőjüknek tekinthetnek...

Körösi Sándor.

Merényletet terveztek a Berlin-Kölni gyorsvonat ellen 35 robbantó gyutacs a sinek mellett

Berlin, január 9.

Pillberg állomás közelében a pályaórók a sinek mellett gyanús csomagot találtak, amely

35 darab robbantásnál használatos gyutacsot tartalmazott.

A hatóságok széleskörű nyomozást indítottak annak kiderítésére, hogy kik he-

lyezték el, vagy kik vesztették el a veszedelmes és gyanús portékát a sinek mellett. A rendőrség feltevése szerint

a Köln és Berlin között közlekedő gyorsvonat ellen akartak merényletet elkövetni,

amelyet ismeretlen okok hirsítottak meg.

BRIAND francia külügyminiszter lemondása

Egészségi okokra hivatkozik és a legközelebbi konferenciákon nem képviseli a francia külpolitikát

Páris, január hó 9.

A Havas távirati ügynökség jelentése szerint

leszerelési konferenciák megkezdése előtt.

Briand lemondó levele benyújtásakor külön is kihangsúlyozta Lavalnak, hogy betegsége miatt már nem bírja azt a hatalmas munkát, melyet az elmúlt hónapokban kellett végeznie s kora is megakadályozza abban, hogy a közel jövőben eredményes munkásságot fejthessen ki.

Laval miniszterelnök mély és őszinte sajnálkozással vette tudomásul Briand távozását és hosszasan igyekezett lemondása visszavonására rábírn.

Briand azonban hajthatatlan maradt. Laval ekkor azt ajánlotta az ősz politikusnak, hogy legalább tárcanélküli miniszterként foglaljon helyet a kabinetben és ilyen minőségben képviselje Franciaországot a közel jövőben esedékes nagy nemzetközi találkozókon, illetőleg konferenciákon.

Párisi jelentések szerint Briand eddig már háromszor mondott le tárcájáról, de szándékát Doumer köztársasági elnök rábeszélésére mégis megtartotta továbbra is.

A párisi lapok értesülése szerint a francia kamara ülészakának megkezdése után két nappal Laval miniszterelnök előreláthatólag benyújtja a kormány lemondását.

Praporgescu vezérigazgató fontos felvilágosításai

Tekintettel erre a kizáró és újabb gyötrelmekkel kecsgetető bizonytalanságra, ma délelőtt felkerestük N. Praporgescu vezérigazgatót, az országos Nyugdíjpénztár vezető főnökét s felvilágosítást kértünk tőle a kérdésekre vonatkozólag.

Praporgescu vezérigazgató a következő figyelemreméltó és minden nyugdíjas számára fontos felvilágosításokat adta:

— Azoknak a nyugdíjasoknak, akik még az osztrák-magyar nyugdíjtörvények alapján vonultak nyug-állományba, nem kell szolgálati bizonyítványt beszerezniök, illetőleg a pénzügyigazgatósághoz be-terjeszteniök. Ugyanígy nem kell azoknak sem, akik már a román törvények és rendeletek alapján nyugdíjaztattak, de még 1922 április 1-je előtt. Ez a két csoport az idén is, akár az előző években,

csupán az előírt és szokásos rendőrségi személyazonossági bizonyítványt tartozik benyújtani az adóhivatalhoz, vagy pénzügyigazgatósághoz, annak igazolására, hogy még életben van s ugyanott lakik, ahol a nyugdíjat eddig is élvezte.

— Azt a szolgálati bizonyítványt, a melyről a minisztertanácsi jegyzőkönyv beszél,

csak azoknak a polgári és egyházi nyugdíjasoknak kell csatolniok most nyugdíj-könyvecskéjükhöz és rendőrhatalósági bizonyítványukhoz, akik 1922 április 1. és 1925 október 1 között ke-

rültek nyugdíjba és nyugdíj-alapjuk magasabb a 171 lejnél, ugyiszintén azoknak, akiket 1925 október 1. után nyugdíjaztak és alapnyugdíjuk meghaladja a 201 lejt.

Persze úgy érte, hogy amennyiben a román törvények szerint léptek nyugdíjba, mert — mint már mondtam — azoktól, akik például a magyar törvények értelmében nyugdíjaztattak, egyáltalában nem kérjük ezt a certificat-ot, hiszen a legtöbb esetben szinte lehetetlenség is volna megszerezniök s nem is érnék velük semmit.

— Ki kell jelentenem ezek után, hogy most szó sincs revizióról, semmiféle felülvizsgálatról.

A reviziohoz ugyanis köztudomásulag törvény szükséges, minthogy a nyugdíjakat törvények alapján állapították meg. Ennélfogva a mostani minisztertanácsi határozat nem is változtathatta meg, csak az előző rendeleteket. A törvényeket csupán új törvény módosíthatja. A szolgálati bizonyítványokat attól a két kategóriától is, amelyeket fentebb meghatároztam, pusztán azért követeljük, hogy a nyilvántartásaink világosabbak és teljesebbek legyenek, azaz főleg ellenőrzés szempontjából és mintegy előkészítésként a reviziós törvényhez, amely ezután következik. Egyelőre tehát minden nyugdíjas azt a nyugdíjat fogja huzni január 1-től, amelyet az őt táblázat közül az, amely rá vonatkozik, nyugdíj-alapja szerint feltüntet.

Fognak-e most már fizetni?

Itt természetesen megkérdeztük a vezérigazgatótól, számíthatnak-e arra a nyugdíjasok, hogy legalább újévtől kezdve rendszeren hozzájussanak kegyetlenül megtépzott illetményükhöz, ha már egyszer azok az összegek, amelyeket a mult évben nem kaptak meg, mint hátrálékok a rendkívüli költségvetésbe, azaz a papiron már létező Törlesztési Pénztár hatáskörébe kerültek.

Erre a kérdésre Praporgescu vezérigazgató ezt válaszolta

— Mi a magunk részéről megtettünk minden intézkedést, hogy az új nyugdíjakat rendszeren fizessék. Dehát ez nem zárólag mitőlünk, a központi nyugdíjpénztártól függ, hanem az állam általános pénzügyi lehetőségeitől. Reméljük, hogy ezután simábban fog menni a dolog...

Kijelentette egyébként még a fentebbiekkel kapcsolatban a nyugdíj-vezérigazgató, hogy a hivatalos lapban megjelent pénzügyminiszteri rendelet, pontosabban minisztertanácsi jegyzőkönyv életbeléptetésére nézve

részletes utasításokat küldött szét a pénzügyigazgatóságokhoz, amelyek felvilágosításai értelmében hirdetmények útján fogják tájékoztatni a nyugdíjasokat minden újításról.

Feltettük végül azt a kérdést is, hogy most aztán végrelegesen eltörlik-e a megkülönböztetést a nyugdíj-alap és a többi pótlékok között? A minisztertanácsi jegyzőkönyv ugyanis az alapnyugdíj mellett már csak brutto össznyugdíjról beszél, amely magában foglal minden eddigi pótlékokot.

— Az általános és törvénnyel eszközölt revizioig — mondotta az országos nyugdíjpénztár fővezetője — még az alapnyugdíj marad irányadó és megmarad ez a megkülönböztetés a nyugdíj-alap és össznyugdíj között. A módosító törvény azonban valószínűleg ugyanegy egységes fogja tenni a nyugdíjakat is, mint a tisztviselői fizetéseket.

Ezzel összefüggésben ismételtén rámutatott arra a vezérigazgató, hogy a tisztviselői fizetések leszállítása vonta szük-



Briand pénteken lemondott a külügyminiszteri tárcáról. Briand már hosszú ideje betegeskedik és tárcájától megrendült egészségi állapota miatt vált meg éppen a legkritikusabb időben, a lausannei jóvátételi és a genfi

Astra (Apolló) Mozgó BRASSÓ

MA, SZOMBATON és VASÁRNAP fut a

SENKI ORSZÁGA

cimű kiváló film. — Kiegészítésképpen egy film 2 felvonásban, melynek szerzője S. M. Eisenstein a világ leghíresebb és legjobb rendezője.

Vasárnap nagy Matiné, Greta Garbó-val.

Jön! EGY UFA-FILM Jön!

Ujabb részletek a japán császár elleni merényletről

Tokió, január 9.

A mikádó ellen — mint ismeretes — egy koreai kommunista csütörtök délelőtti pokolgépes merényletet követett el. A rendőrség a nyomozás során megállapította, hogy a merénylő egy Tihosevo nevű 32 éves koreai lakossal azonos.

A merénylet egyébként abban a pillanatban történt, amikor a mikádó hintója a császári palota rácsos kapujához érkezett. A hintóba fogott egyik lovat az explozió ereje darabokra tépte. A merénylet áldozatát még nem tudták teljesen tisztázni, annyit azonban megállapítottak, hogy egy titkos szervezet utasítására történt. A rendőrség a merénylettel kapcsolatosan minden hírlapi közlést betiltott, egy újságot pedig, amely már megelőzőleg különkiadást bocsátott ki, elkobozták. A kiszivárgott hírek szerint a rendőrség már eddig is számos letartóztatást fogadtatott.

Az alig harmincéves mikádó ellen, ez esetben kívül már három ízben követtek el eddig merényletet.

Egy volt vezérkari főnök mondja: A háború a legnagyobb üzlet

Budapest, január 9.

Báró Arz, volt osztrák-magyar vezérkari ezredes, a háború utolsó évének vezérkari főnöke, a napokban Budapestre érkezett, mert a nyugdíjrendelet értelmében nyugdíját csak mint magyarországi lakos élvezheti a jövőben is. Báró Arz pénteken nyilatkozott a sajtó képviselőinek s többek között az alábbiakat mondotta:

1917-ben még kitünő békét köthetünk volna. A béke létrejövését csupán a németek hiúsították meg, akik Angliát és Franciaországot akarták térdre kényszeríteni. Tisza István annakidején a leghesebben állást foglalt az ellen, hogy Magyarország győzelem esetén Romániából vagy Szerbiából bármilyen kis területet is elfoglaljon. Ha Tiszán mulik, már 1917-ben vége let volna a háborúnak. A háború egyébként a legnagyobb üzlet, amelyben a katonák csak eszközként szerepelnek. Ujabb háború pillanatnyilag nem lehetséges, mert senkinek sincs rá pénze. Sohasem lehet azonban tudni, hogy mikor pattan ki ismét háború?

Ahol fényes bankettel szórakoztatják a munkanélkülieket

Az Űdvhadserege eltartottjainak szigorúan tilos munkáért koldulniok. Svájc gondtalan jövőt biztosít a munkanélküliek számára

Genf, január 9.

A svájciak megrögzött individualisták, a rendkívüli viszonyok azonban olykor őket is kollektív életre kényszerítik. Ma itt is kezd pusztítani a krízis és J. Musy, a pénzügyminiszter csak a minap elhangzott feltűnésteltető parlamenti beszédében jelölte meg a súlyos helyzetből kivezető egyetlen reális utat:

a lakosságnak szigorúan össze kell magán húznia, lemondani minden fényüzésről és túlzott igényekről s a legnagyobbfokú áldozatkészséggel megkönnyíteni, hogy a magán- és közalkalmazottak fizetését tíz százalékkal lezállíthassák. Csak ha ez megtörténik, termelhet majd olcsóbban az ipar, számíthat újabb külföldön is piacra a híres svájci óra és csokoládé, telhetnek meg vendéggel téli szezon derekán is katasztrófálsan pangó szállodák.

Mialatt az ország bankjait szinte felveti az arany, a vállalatok nagyarányú leépítések tervével foglalkoznak és a közéletben nap-nap után elkecseregett harok folynak a komor arányokban növekvő munkanélküliek eltartása körül. Im-már több mint nyolcvanezer azoknak a svájciaknak a száma, aki vagy teljesen állás nélkül maradtak, vagy fél napi foglalkozásukat veszítették el és miután az állam a munkanélkülieknek is nyugodt polgári megélhetést biztosít, a 900 millió frankos hiánnyal lezáruló költségvetés mellett nagyon is kétséges, meddig bírják még felülmenni a normális viszonyok közt is igen hamar felfortyanó, állástalan svájciak gyermekét?

A szegény tömegek egyik jellegzetes és érdemes találkozó helye az Űdv Hadseregének genfi palotája.

Az Űdv Hadsereg az egyetlen olyan katonai szervezet, amely közkeletűnek millióival és szigorú drill szerint élő tisztjeinek egész lelkeségével olyan ellenfelet akar megölni, amely valamennyi országnak és népnek egyformán ellensége: a nyomort.

Ilyenkor, esztendő utolján, mintha a nélkülözők is inkább vágyának az otthon és nyugalma után szokatlan nyüzsgés és élénkség kavargja fel az Armée de Salut tájékát. A toprongyos öregek között sok ereje teljében levő munkás lép a terembe, elhangzott intellektuel, de kifogástalanul öltözött ifjú is, akinek arca, tekintete vidámságot tükröz. Nem-

zetiségükre nagyon megoszlanak, legtöbbje persze svájci, de sok az olasz, van köztük német, cseh és magyar is és valamennyiüknek ugyanazzal a bőséggel és jóindulattal adnak ételt és gondozást az Armée de Salut fedele alatt.

Leteszik kabátjukat és szeliden elköltik a vacsorát. Valósággal röpi az egyik asztaltól a konyha irányába egy sánta pincér, aki az Űdv Hadseregének egyik tisztje Igen barátságos, kedves emberek ezek a „tisztok”, akiknek a szabályok szerint forradalmat kell tenni, hogy örökre lemondanak a családi életéről és minden idejüket a szegényeknek szentelik. Talán ha egy-egy mozdulatuk engedi olykor sejtetni, hogy ők is katonai fegyelmet alatt élnek, mint bármelyik igazi hadsereg tisztjei. Fehér köntényük alatt fekete inget viselnek, a gallérjukról egy szép „S”-betű aranylik.

Az Armée de Salut-nál mindenkit befogadnak, aki csak gondozásra szorul. A jelentkezők megváltják 60 centime-ért, az Űdv Hadseregének érmét, amelyért kitűnő ebédet, vagy vacsorát kapnak. Ma este például leves, főzelék, saláta, kávé, vagy tej és gyümölcsös a menü, amihez olyan tekintélyes karéj kenyér jár, hogy amiből telice napig is ellakmározhatna egy kisebbfajta család. Olyan inycsiklandozónak tetszett minden falat, olyan szépen volt megterítve az asztal, hogy szegény ide büszkeség oda, nekem is kedvem kerelkedett velük vacsorázni. A tiszt barátságosan hozza az adagokat s még a tál végére sem ér az ember, már is elébe kerül és megkérdi vendégeitől, nem ohajtanak-e még egy tányérral?

Csupa derű terieng a helyiségben. Hangulatosa ábrák a falakon, piros körből kék csillag hirdeti: „Song et du Feu” (Vért és tüzet! Mással meg ezüstbetűs jelmondat buzdítja a lassacskán felviduló nélkülözőket: Forgive Toi et prends Courage! (Erősítsd magad és meríts bátorságot!) és mintha a szegénynek neki-bátorodva kelmenek fel az asztaltól...

— Ime a kávéja — figyelmeztet a kapitány egy furcsán maga elé meredő vendéget. Csak gyámoltalan meztelülárol látom, amellyel a párolgó fekezet után nyul, hogy világtalan szegény...

Lelesz élénkség támad a vacsorázó népség asztalainál, amikor az Űdv Hadseregének közlegényei betoppannak a marmittal. A marmit, egy hatalmas fazék, az

inséges svájciak legnagyobb öröme. Felnyögalyakal díszítik fel, kirakják az uc-casárookra és a járókelők belédobják adományaikat. A „marmit” mutatja meg igazán a svájci nép összetartását és áldozatkészségét:

közel tízezer frank gyűlt össze egy nap alatt a munkanélküliek táncestélyére.

Mert itt még a munkanélküliek szórakoztatásáról is gondoskodni kívánnak és a bőséges eszem-izsom után, amit január 7-én rendeznek Genfben a város állástalan tömegei részére, szép műsoros estély és tánc fogja elfelejtetni a szegényekkel, a mostoha jelent...

Véget ér a vacsora és a kapitány az — egy nagyon jóarcu fiatal férfi — bevezet egy csinos, fehér szobába és így szól:

— Tulajdonképpen ez az első tél, amikor az Armée de Salut tevékenységén is nagyon lehet érezni a gazdasági válságot. Igaz ugyan, hogy az állam a bennszülött munkanélkülieknek gondtalan jólétet biztosít, amennyiben napi 8—10 frankkal segítyezi őket, de az általános viszonyok miatt folyton új és új emberek jelentkeznek ellátásra, akik váratlanul elvesztették az állásukat. Miért? „A patron türelmetlen!” — halljuk. S ez igaz is, a világ legbékéteirőbb munkaadója: a svájci kezd a türelmét veszteni...

...Most takarodót fujsz a kaszárnyákban. A szegények pihenni térnek, a kapitány pedig erőnek erejével felvezet az emeletre, ahol az Űdv Hadseregének éjszakai szállása van. A hatalmas teremben lebeverednek szép fehér ágyaikba az élet hájótöröttjei. Önkéntelenül is megkérdelem:

— Hát a rendőrség mit szól a boldogtalan emberekhez?

A kapitány vállat von. — Békében hagyja őket... Csak néha ellenőrzik, hogy vannak-e a lakóknak néhány frankja, amiből fenntarthatják magukat? Nehogy munkát menjenek keresni...

Hát nem különös is ez a gazdasági válság: az embereket szívesen traktálják „tüllel” és vérrel”, meleg étellel, meg otthonnal, csak hagyják, békében a társadalmat és ne kérjenek tőle munkát.

Seidner Imre

— ERDELY UTJA NAGY-MAGYARORSZÁGTÓL — NAGYROMANIAIG cím alatt Mikes Imre tollából lapunkban lekötött óriási feltűnést keltett munka könyvolakban is megjelent. A rendkívül szép kiállítású, két kötetből álló könyv ára fűzve 160 lej, aranyszórt vázonkötésben (egybekötve) 200 lej. — Kapható a Brassói Lapok Könyvosztályaiban.

KÉREM A JEGYEKET FELMUTATNI!

Irtá: Georg Courfeline

— Smithson ur, — fordult a bíróság elnöke a vádlotként szereplő amerikaihoz — összefoglalom a tényállást. Ön az elmúlt hó, február huszonharmadikán felült a Párisból este 11 óra 55 perckor Marsailles felé induló vonatra. Moret állomás után Brunet, a kalauz félrehuzta annak az elsőosztályú fülkének ajtaját, amelyben ön tartózkodott és közalkalmazottaink kifogástalan udvariasságával arra kérte önt, hogy mutassa fel a jegyét. Ön felemelkedett a pamlagról, amelyen hevert...

— Aludtam, — jegyezte meg Smithson.

...és teljesen indokolatlan, egyenesen példátlan nyersséggel, beleboxolt a kalauz arcába. A kalauz elvesztette eszméletét, vérebe fagyva kellett leszállítani a vonatról a legközelebbi állomáson, ahol önt ugyancsak leszállították a vonatról és őrizetbe vették. A kalauz két héti nyomta az ágyat, az ön által okozott sérülések folytán. A hivatalos eljárástól függetlenül nevezett kalauz, mint magán személy is vádat emelt ön ellen és elszenvedett sérülései fejében kétszáz frank kártérítésre tart igényt. Van valami megjegyzésvalója?

— Nagyon szerénynek tartom követelését, — felelte Smithson Edgard. — Nem akartam erősen megütni, nagyon sajnálom, hogy megsértettem. Ha már megtörtént a dolog, örömmel megfizetem a kalauz urnak az őt megillető fájdalomdíjat.

A kalauz ügyfele emelkedett szólásra: — Tudomásul vesszük a vádlott kijelentését, ügyfelem megnyugszik a felajánlott összegben és visszavonja feljelentését.

Smithson ezzel elintéztetnek tekintette az ügyet a maga részéről, zsebredugta kezét és távoznia akart. Az elnök azonban visszazóltotta:

— Ne vegye rossz néven, Smithson ur,

ha mint magánember még néhány kérdést intézek önhöz. Az ön cselekedete módfelett megiepi, szeretném, ha meg tudná értetni velem. Az eljárás során beszerezett értesülések a legkedvezőbb képet nyújtják az ön személyéről. Az amerikai követség minden tekintetben ezavatolt önért, s megkeresésünkre adott válaszában mint kitünően nevelt, kifogástalan modern gentlemanről emlékezik meg ön-ről. Hasztalan tűnődöm tehát, milyen meggondolásból kifolyólag vetemodott egy szegény, szerencsétlen vasuti alkalmazottal szemben arra a főlháborító eslekedetre, amely miatt a bíróság elé került. Nem volna szives, némi magyarázattal szolgálni?

— Ingerültségemben követtem el, — felelte Smithson —, mert ötödösör mutatatták fel velem a jegyemet... Én abban a meggyőződésben ültem vonatra, hogy mikor a pénztárnál megváltottam a jegyemet, nemcsak azt követelhettem meg a vasutól, hogy oda szállítson, ahová igyekszem, hanem azt is, hogy utamat feltétlen nyugalmomban és kényelemben tehessem meg. Öszintén felháborított, hogy minduntalan felébresztenek és az alkalmazottak bosszantó tolokodásáért úgy vettem magamnak elégtételt, mint bármely más honfitársam hasonló helyzetben. Most már látom, hogy mindez félre-értésen alapult. Ahány ház, annyi szokás.

S mivel a törvényszéki elnök kissé bambán bámult a kénébe, Smithson szük-ségesnek tartotta néhány amerikai példával igazolni a felfogását.

— Nem értem, miért csinálnak Európában olyan nagy dolgot az utazásból? Minek van annyi alkalmazott a vonaton, miért szólítják fel minduntalan az utast arra, hogy mutassa fel a jegyét? Mindez felesleges energiapocsékolás. Minálunk

ezt nem csinálják.

— Mondok egy példát.

— Van nálunk egy vasuti vonal, amelyik Doytont a Mississippi torkolatával köti össze. Ez a vonal átszeli Észak-Amerikát, hat napig tart rajta az ut.

— A doytoni vasuti állomás a város szélén fekszik, nagy, nyitott hangár, amelyben jöhet-mehet az ember kedve szerint, akinek kedve tartja, mászkálhat a sínek között, elázolathatja magát a vonattal. Cselekedjék mindenki a kedve szerint. Ha jön egy mozdony és maga alá teper valakit, hát, édes Istenem! sajnálatos dolog, vigyázzot volna magára. Aki becsüli valamire az életét, az megnézi, hova teszi a lábát.

— Jönnek az utasok, egészen mindegy, ki hova akar utazni. Mi sem egyszerűbb. A pályán ott áll a vonat. Jeggyel vagy jegy nélkül — az egészen mellékes — az ember felszáll a vonatra, abba a fülkébe ül, amelyikbe éppen akar. A barát, aki kikísért a vonathoz, felkapaszkodik az ablakba s megtárgyalja veled a reá-bizott teendőket. Egyszerre csak látod, hogy elindul a vonat.

— Oda szólás a barátoknak, ugorj le, komám! És gyorsan kezét szorítasz vele. A barát szerencsés utat kíván, leugrik az ablakból s véresre törri magát. Na ja, mi-ért nem ugrott le előbb?

— Alig hagyja el a vonat az állomást, felmerülnek a végtelen mezőségek a lát-határon. Csodálatos, különös vidék ez. Benn a vonathan ismerkednek az embe-rek, társaságok verődnek össze. Mi, ame-rikaiak, udvariasság és előzékenyek va-gyunk egymással, noha mindig ott van a hátsó zsebünkben a revolver és nyomban lebokszoljuk, aki belénk köt. Egycsek kártyáznak, mások kibicelnek, van aki sétál, dohányzik, fűtyörész, fűriekre va-dászik a vonat ablakából, vagy fölmászik a vagon tetéjére. Utóbbi természetesen a sajtó kockázatára. A vasuti társaság ma-gától értetődőleg semmiért sem felel s nemfizet kártérítést. Röviden, mindenki úgy viselkedik a vonaton, mintha otthon érezné magát.

— Elműlik egy nap, elműlik két nap, A vonat gurul, gurul, a mozdony pörög,

néha fűtteny egyet. Hidakon megy át a vonat hegyfalak között halad tova, a fat-utakba bujik be, erdősegekben tűnik el, Leirhatatlan festői tájék a miénk.

— Egyszer azután, egy szép napon, megjelenik a fülkében a kalauz.

— Kérem a jegyeket felmutatni!

— Tegyük fel kérem mármost, hogy három uriember ül a fülkében, akik barátságosan társalognak egymással, vagy kártyáznak.

— Az első ur leteszi a lapokat, előhuzza a bérlet jegyét, odaadja a kalauznak, aki belekukkant és köszönettel vissza-adja.

— Jön a második.

— Nincs jegyem.

— Ahogy önnek tetszik, — mondja a kalauz. — Hova utazik uraságod?

— Ide meg ide.

— Ennyi meg ennyi.

— Kérem.

— Köszönöm.

— Jön a harmadik.

— Kérem a jegyet felmutatni!

— Nincs jegyem.

— Ahogy önnek tetszik. Hova utazik uraságod?

— Ide meg ide.

— Ennyi meg ennyi.

— Nincs annyi pénzem.

— Kéremalásson. Nem tesz semmit.

— A kalauz felemeli a karját és meg-huzza a vészféket. A vonat megáll.

— Tessék leszállani.

A törvényszéki elnök elképedve bámult az amerikaiira.

— Leszállni? Hol?

— Ahol éppen vannak.

— A mezőség közepén?

— Vagy másutt. Ahol éppen vannak.

— Ez örület! — kiáltott fel az elnök.

— Ez a legnagyobb barbárság, amit va-laha hallottam!

— Barbárság-kérem, miért? — kérdezte nyugodtan az amerikai.

— És éles kézmozdulattal, a világ legter-mészetesebb hangján megadta az eljárás magyarázatát:

— Akinek nincs pénze, az az üljön vo-natra. Ennél csak semmi sem egyszerűbb?

Közgazdaság

Fontos pénzügyi tárgyalások Bázisban

Bázis, január 9.

A Nemzetközi Fizetések Bankjának igazgatótanácsa hétfőn, január 11-én ülést tart. Ezen az ülésen vitatják meg Magyarország és Ausztria pénzügyi helyzetét, az Ausztriának nyújtandó 60 millió schillinges kölcsön kérdését. Ezenkívül újra napirendre tűzik Magyarország fizetőképességének problémáját is.

Egyre kevesebben utaznak a német vasutakon

Berlin, január 9.

A német birodalmi vasutak évi hivatalos jelentése szerint a bevételük az elmúlt évhez képest 15, 1929 bevételeivel szemben pedig 28 százalékkal csökkentek.

Javul a magyarországi pénzügyi helyzet

Budapest, január 9.

A magyar pénzügyminisztérium jelentése szerint november hónapban az államkincstár bevételeinek végösszege 110 millió pengő, a kiadásoké pedig 78,8 millió pengőre rugott. A jelentés szerint tehát a magyar állam bevételeinek és kiadásainak mérlege november hónapban teljesen aktív volt. Ebben a hónapban külföldi fizetési eszközökből 3,5 millió pengő értékű deviza folyt be. Az állami üzemeknél azonban 9,5 millió pengő hiány mutatkozott.

Kelet-Európa gazdasági problémái

Páris, január 9.

A párisi tőzsde hivatalos lapjának utolsó száma terjedelmes cikkben foglalkozik Kelet-Európa és Magyarország gazdasági problémáival. A tanulmány írója megállapítja, hogy Közép- és Kelet-Európa súlyos helyzetének felidézésében az általános világválság mellett még az is komoly szerepet játszott, hogy a békeszerződések a régi monarchia zárt gazdasági egységét megsemmisítették.

A francia gazdasági szemle ezután elismerőleg állapítja meg, hogy a magyar kormány mindent megtett a külföldi hitellezők érdekeinek megvédésére s Korányi Frigyes báró pénzügyminiszter kinevezése a külföldön is nagy megnyugvást keltett. A Magyarország felé megnyilvánult pénzügyi depressziót kedvezőbb hangulat váltotta fel és az ország iránt is megerősödött a bizalom.

A lap végül utal a dunai államok konföderációjának tervére s arról megállapítja, hogy ez a reális érdekcsoportosulás csak Európa jólétét és boldogulását fogja szolgálni megvalósulás esetén.

Kelet-Európa gazdasági hírek

A Nemzeti Bank inkasszó-szolgálatát január 1-vel életbelépett. Az erdélyi városokban egyelőre a következő fiókok végveznek ilyen inkasszó-szolgálatot: Brassó, Kolozsvár, Arad és Temesvár, a regiumi között pedig: Galac, Braila és Konstanca. Január hó végéig még 9 ilyen inkasszó ügynökséget állít fel a Nemzeti Bank.

A pénzügyminisztérium hivatalos kiutatása szerint az állam október hónapban összesen 38 millió 665.320 lej fizetett kiviteli prémiumként a petroleum exportőröknek.

Új tengeriszáritó kezdte meg működését a konstancai kikötőben. A tengeriszáritó építését az ősszel fejezték be és annak teljesítőképessége óránként 56 vagon. A kormány egy vagon tengeriszáritási díját 1200-1400 lejt állapította meg.

Emelkednek a külföldi tőzsdéken a román állami kötvények

Bukarest, január 9.

Mint ismeretes, karácsony előtt olyan hírek terjedtek el külföldön, hogy Románia fizetési nehézségei közé került és ezért külföldi esedékességeire moratóriumot akar kérni. A moratórium híre olyan rossz megütöközést keltett, hogy a román állami kötvények zuhanni kezdtek és 40 óra leforgása alatt közel 50 százalékos veszítettek árfolyamértékükből.

A román kormány, a további katasztrófa megakadályozására külföldi követségei útján cáfolatokat tett közzé, amelynek aztán megvolt a várt eredménye, amennyiben az értékpapírok kezdik lassankint visszanyerni a moratórium hír előtti közepes árfolyamukat.

Igy például a párisi tőzsdén a 10 font sterling kibocsátása 4 százalékos kötvény 200-ról 230-ra, a 100 fontos kibocsátása pedig 2000-ről 2300-ra emelkedett. Három fontos emelkedést mutat a „renta unificata” 4 százalékos és 5 százalékos, a 7 százalékos stabilizációs kötvény 1180-ról 1267-re, a 7 és fél százalékos pedig 39-ről 45-ös kurzusra emelkedett. A londoni tőzsdén az árfolyamesés sokkal nagyobb volt, mint Párisban. Január 1-re azonban itt is visszanyerték árfolyamukat. A román kötvények, amely a moratórium hírek nyomán keltett bizalmatlanság eloszlását igazolja.

Romániában drágább a dió, mint Berlinben

Szatmár, január 9.

Az elmúlt esztendőben nem fizetett semmi. A szemes terményeknek egyáltalában nem volt ára, a lábas jószágoknak és a husnak sem volt kereslete. A romániai gazda legfeljebb a gyümölcsből keresett volna valamennyit, ha nem kísérletet tettek a gyümölcs-export szindikátussal és ha Németországban nem esik le olyan katasztrófálisan a gyümölcs ára, mint ahogyan lecsott. A szerencsétlen gyümölcs-export szindikátusi tervet elriasztotta a külföldi gyümölcsvevők és csak a szezon végén jelentkezett a külföldi vásárló újra, akkor, amikor már a hatalmas termés és a teljesen elakadt vételi kedv dekonjunkturájában leromlottak az árak.

Az alma még valahogyan azért elfogyott. Hivatalos statisztikai adatokat nem lehet beszerezni, de Nagybánya vidékéről a szakemberek becslése szerint legalább négyszáz vagon alma mégis kiment. Ezt az almát — természetesen gazdasági almát — ab határ, elvámolva, 3-4 lejért adta a kereskedő. Ezek a mennyiségek főként Magyarországra és Ausztriába mentek, amely államoknak egyáltalában nincs hegy-vidéki almájuk és így kénytelenek voltak vásárolni.

Prima fajalmát is vettek az exportőrök, leginkább szemre becsülve nagy kereteket és faj-gyümölcs kertészetek termését vették meg és rögtön alma-szüretkor kiszállították a gyümölcsöt, hogy azt hűtőházakban helyezték el és akkor értékesítsék, amikor annak nagyobb ára és értéke van.

Ennek az elég jól sikerült almozletnek csak az volt a baja, hogy a pénzt nehezen látja az exportőr és így nehezen látja a gazda is. A különböző valutakorlátozó rendeletek teljesen lehetetlenné teszik, hogy a vevő — még ha meg is van benne a fizetési szándék! — fizethessen. A Csehszlovákiába kiszállított kis kvantumúrt a szállítók megkapták pénzeiket, de sokkal szomorúbb a helyzet a magyar és az osztrák szállítások tekintetében. A nemzeti bankok nem adnak az alma-importőrnek devizát és így az a helyzet, hogy minden almakereskedőnek Budapest és Bécsben pengő és shilling követelesei vannak, de — pénze, csengő készpénze nincsen.

A dióban nemcsak az a baj, hogy a vevő nem fizet, hanem az, hogy a dió ára rettenetesen ellanyhult. Németországban s Csehszlovákiában, ahová az idén Románia diót szállított, még nem is olyan régen 70 márká volt egy mázsa dió ára. Ma az ára 32-35-38 márká. Ötven százalékos esett a dió ára és ezt az árcsökést, egyedül és kizárólag a romániai kereskedő szenvedti.

A helyzet ugyanis az, hogy a megcsapant fogyasztó-képességre tekintettel, a német kereskedő ebben az évben nem jött le Romániába, nem vette meg itt a neki szükséges mennyiségeket, hogy azokat hazaszállítva, otthon eladja, hanem diót csak bizományi árusításra fogadott el. És a romániai exportőr szállított bizományosa útján is diót, mert számítását megtalálta. Idehaza 12-13-14 lejért vette a

diót és külföldön 70 márkáért azaz 28 lejért adta el. Nem lehetett annyi fuvar és vámkötsége, egyéb kiadása, hogy az eladásnál még megfelelő haszna ne maradt volna.

A dió ára azonban Németországban nap-nap mellett esett és így e pillanatban már az a helyzet, hogy minden vagonnál, amely jelenleg Németországban fekszik és amelyet még eladni nem sikerült, a romániai kereskedő nyolcvan ezer lejt veszített.

A vagon diót megvette a 13 lejért összesen 150.000 lejért, szállítási költsége a határig 20.000 lej, Vám, külföldi fuvar, bizományos-jutaléka 70.000 lej. Benne van tehát a diója Németországban 220 ezer lejben.

A dió ára, mint említettük, mázsánként 35 márkára esett alá, ami azt jelenti, hogy a 220 ezer lejes vagon dióért a romániai exportőr a legjobb esetben is csak 140 ezer lejt kap, azaz vagononként nyolcvan ezer lejt ráfizet.

Eppen most kapjuk a hírt, hogy egy krajovai kereskedő, karácsony előtt néhány nappal, két vagon dióval megjelent Drezdában, hogy ezt a mennyiséget eladja. Személyesen utazott ki Drezdába, hogy a diót még karácsony előtt plasztirozhasa, mert karácsony után a dió már nem cillik többé. A krajovai zsák számszámra akarta és gyorsan akarta kiárusítani a maga két vagon dióját. Az eladás napján reggel még 56 márkát kapott a diójáért, de a nagy kínálatra való tekintettel a drezdai kereskedők diójáért estére már csak 32 márkát fizettek.

E pillanatban tehát Németországban — lejre átszámítva — 12-13 lejért lehet diót kapni, míg Erdélyben a dió ára ugyanennyi azaz ráfizeti az exportőr a kiszállított dióra a fuvar, a vámt, a költséget és a tőke kamatját. És tekintettel arra, hogy az idén alig adtak el fix



Xeresi bor, vagy csukamájolaj? melyik a jobb? Ha Önne, vagy gyermekeinek csukamájolajat kell szedni, ne felejtsek el, hogy az

ELIXIR PANGADUINE

a legfinomabb tokhal-máj kivonatból készült, íze elsőrendű, a csukamájolaj minden hatásával rendelkezik és négyszer olyan erős!

Kapható gyógyszerárakban és drogériákban

tételeket, hanem a diótermés kilencven százalékat eladatlanul kiszállították Németországba, hogy ott bizományos raktárról adhassák el a kereslet arányában a mennyiségeket, kiszámíthatatlan összegekre rug a romániai dióexportőrök idej vesztésége.

A kereskedők és exportőrök természetesen sirnak és jajveszékelnak és ezenfelül előre félnek a jövő évi adókvetéstől, mert az adóhivatal majd ismét bekéri a vám-statisztikát, amely azt megmutatja, hogy ennyi és ennyi vagon diót szállított ki az exportőr a külföldre, de azt nem mutatja meg, hogy ebből a kiszállított mennyiségből mennyi még az eladatlan és természetesen azt sem mutatja, hogy az eladott mennyiségen mennyi volt a veszteség.

A gyümölcsstermelés és gyümölcskereskedés rövid mérlege tehát:

az alma elfogyott, de a pénzt nem lehet beszerezni;

a dió megmaradt és ami elfogyott, azon rengeteg volt a veszteség.

Ez a két mérleg-adat azt jelenti, hogy nemcsak a szemes terményen, nemcsak a jószágokon nem lehetett az elmúlt esztendőben keresni, de nem kerestek sem a termelő, sem a kereskedő a gyümölcsön sem.

Szerkesztői üzenetek

SORSJEGYEKRŐL

R., Brassó. Olasz vöröskereszt sorsjegyei nem nyertek. — Botfal. Mentőorszjegyei nem nyertek. — V. I. Nem nyert. — Moreni. Nem nyertek. — 0020701. sz. előfizető. Szerb-dohánykötvényei közül az 1248-78 és 8644-5 számok nyertek egyenként 16 dinárt, a többi nem nyert. A pénzügyigazgatásnak beszolgáltató 4 százalékos aranyjradék papírok helyett 1:2 arányban átcsereélve román fixkamatozású papírokat adnak. Az illető pénzügyigazgatásnál, — ahol a papírokról az átvételi dovadát kapta, — kell eljárnia az új papírok és a régi értékének 1921. évtől járó kamatainak kiszolgáltatása iránt. — A kiesőrésnek 1931. januárjában kellett volna megtörténnie. — 66097. sz. előfizető. Sorsjegye 100 dinárt nyert. — 480719. sz. Nem nyert. — 021305. sz. előfizető. Nem nyert. — K. L. Nem nyertek. — Fr. G.-né. Olasz vöröskeresztorszjegyei 41-41 lírát nyertek. Még 1937-ig játszanak.

P. M. Köszönjük az elismerést, s mihelyt elég terünk lesz rá, kívánságának is eleget teszünk.

Az összes bel- és külföldi sorsjegynyerményjegyzékeket állandóan figyelemmel kíséri és kívánatra felvilágosítást nyújt a B. L. olvasóinak a Széplaki Takarékpénztárt R. T. Berettyószéplak. (Suplacul de Băreanu, jud. Bihor.)

Református Kórház Sorsjáték

Főnyeremény egy millió lei!

Egy sorsjegy ára 100 lei.

Tanulmányozza át a nyereményjegyzéket! Belátatja hogy ilyen nyeremények eredményében érdemes száz lejt kockáztatni.

A húzás január 20-án lesz.

Síessen megvenni sorsjegyét Száz lei beküldése ellenében postán is megrendelheti a sorsjegyirodából: Cluj-Kolozsvár, Str. Bratianu 51.

300 nyeremény	à	300 Lei	=	90,000 Lei
200	"	500	"	100,000 "
30	"	3000	"	90,000 "
10	"	5000	"	50,000 "
10	"	10000	"	100,000 "
5	"	20000	"	100,000 "
2	"	50000	"	100,000 "
1	"	1,000,000	"	1,000,000 "
558 nyeremény				Lei 1,630,000

Iskolák Egyesületek

— **SZENT ANTAL-EST.** A brassói római katolikus Nőegylet január hó 10-én, vasárnap este 6 órai kezdettel a gimnázium régi tornatermében Szent Antal-estélyi tart. — A program magas nivóju, művészi számokból áll. Tekintve a súlyos állapotokat, kéri a Nőegylet, hogy minél nagyobb számban jelenjenek meg az érdeklődők, hogy a nyomort szélesebb körben enyhíthessék. — Háziasznonyok: Bordeaux Árpádné és Fuhrmann Jánosné.

— **KÖSZÖNETNYILVÁNITÁS.** Az unitárius szegény gyermekek és szegények karácsonyi és újévi segélyezésére az eddig közölték kivül még a következő szives adományok érkeztek: Szabó Béni 200 lej és 4 darab szörme, Machold Róbertné 100 lej és tészta, alma, Ipsen 1 pár cipő, Scherg V. és Társai posztógyár 8 méter posztó, Binder és Dürr zsebkezdők, harisnyák, ifj. Szabó Sámuel 10 pár harisnya, Blücher Vilmos 5 sapka, Szinte Ferencné 1 pár használt cipő és harisnya, Kacsó Sándorné 1 kalács, dr. Kerekes Istvánné 5 kiló füge, Benedek Dénesné 50 lej, mely szives adományokért hálás köszönetet mond a Nőszövetség elnöksége.

★ **ÉVI KÖZGYÜLÉS.** A Victoria S. C. télsport és turista szakosztálya folyó hó 10-én, vasárnap este 6 órakor tartja a közgyűlést brassói klubhelyiségében, (Hirscher-utca 19.) Az összes tagok pontos megjelenése kéri.

★ **A BRASSÓI IZRAELITA NŐEGYLET** vasárnap délután a „Redoute” éttermében megtartja táncos tea-délutánját, melyre szivesen látja a t. közönséget az elnökség. (e)

★ **KÖSZÖNETNYILVÁNITÁS.** A helybeli zsidó Nőegylet nevében ezton mondunk köszönetet tagjainknak és az alábbi nemes szívű adakozóknak, akik „Chanukka” ünnepélyünk alkalmából szivesek voltak adományozni: Zernesti papirgyár 1000 lej, Czink és Verzar cég, Cosma Izsó, Haas József, Fibra ri, Vestis, Bohusi posztógyár, Klinger szövő-

gyár, Ageco, Kohn Jakab, Ascher cég utóda, Kertész testvérek, Révész József, Wachtel és Braun, Blatt Mihály, Schütz W. fiai, Ita, Sámuel Lipót, Farkas és Társa, valamint Breuer nővérek cégeknek, azonkívül Stern Lipótné, aki szives volt az összes fehérneműket és ruhákat megvarrni, Biedermann Aladárnak, aki a fiu-öltönyöket díjmenesen kiszabta. Az egylet további jóindulatu támogatását kéri Deutsch Árminné és Engelmann Leóné. (e)

— **A BRASSÓI MAGYAR DALARDA** 1932. január hó 17-én délután 3 órakor a róm. kath. főgimnázium tornatermében rendes évi közgyűlést tart, amelyre a dalárda működő és pártoló tagjait ezton hívja meg és pontos megjelenését kéri a választmány nevében az elnökség.

— **ORSZÁGOS REFORMATUS KÓRHÁZ-NAP.** Dr. Makka Sándor erdélyi református püspök főpásztori körlevele alapján január hó 17-én, vasárnap az ország minden református templomában hálaadó istentisztelet és vallásos ünnepélyek lesznek azért, hogy az országos református kórház-akciót már eddig is ily szép siker koronázta, mely szerint a folyó hó 20-án megtartandó utolsó sorsjegyhúzáson a már begyűlt pénzüsszegekből a millió és minden nyerevény kifizethető és az ezután vásárolt minden sorsjegy ára, azonfelül, hogy nyerhet is, kizárólag a jótékony célt, a kórház felépítését, a betegek megmentését, a szegények ingyenes ápolását szolgálja. Ennélfogva a brassói református egyház is folyó hó 17-én minden templomában és istentiszteleti helyiségeiben hálaadó istentiszteleteket és vallásos ünnepélyeket tart. És pedig: a belvárosi templomban (sétátér) délelőtt 10 órakor, De-restyei-ut 37. szám alatt délelőtt 11 órakor és déluán 3 órakor, Plevna-utca 2. szám alatt, (külváros) délután 3 órakor, cukorgyári iskolában délután 3 órakor, este pedig 6 órakor lesz a közös vallásos estély a belvárosi templomban, amelynek művészi programját később közli a rendezőség. Ezen ünnepélyekre belépti díj nincs, mindenkit szivesen látnak, perselyes adományokat szeretettel kérnek. A begyűlt adományokkal a Brassóban létesítendő református Aggmenház és Gyermekmenhely javára kórház-sorsjegyeket vásárol az egyház és a templomi ünnepélyek rendezőség: presbyterium, képviselőtestület, közép- és

elemi iskolák tanári, tanítói kara és tanuló. Nőszövetség, Leányszövetség, Ifjúsági-körök, Vasárnapi iskolák vezetősége és a hívek. Egyszerre kétszeres, sőt háromszoros jótékonyaságot gyakorolunk. Brassói reformátusok, brassói nemes és jólelkű egyének, felekezeti különbség nélkül, ez ünnepélyeken legyünk ott mindnyájan! Lelkünk felfrissül, és minden bánival a szenvedő emberek sorsán enyhítünk!

Varrógép használt állapotban felelősség mellett 1600 L.-től
Varrógép, írógép, gramaton stb szakszerű és olcsó javítása. — Gépkarbantartás és kikölcsönzés
Gociman & Löb,
BRASSÓ, KOLOSTOR-UTCA 26

HANGULAT

a címe annak a *Rózsavölgyi és Tsa* zenemű kiadó cégnek, havonként 16 oldalon megjelenő új zenei folyóiratnak.

A *Hangulat* kulturális vállalkozás, mert a zenében a legjobbat a legelőbbban juttatja el a közönséghez.

A *Hangulat* a zeneirodalom újdonságait viszi el a zenekedvelő közönséghez.

A *Hangulat* 16 oldalon 8—10 teljes zeneszámot ad, mind a legkiválóbb bel- és külföldi zeneszerzők legújabb termékeit. A legelőbbnél az énekhangot is közli, minek következtében csaknem az összes számok hegedün és zongorán is játszhatók.

A *Hangulattal* egy egész hónapra való hangulatot viszi az otthonába. Ára csak

30 LEI

postán küldve 35.— Lei, a pénz előzetes be-küldése mellett. Kapható a

Brassói Lapok Könyvosztályában

APRÓHIRDETÉSEK

Hétköznap: egy szö 6, vastag betűkből 12 lej. Vasárnap: 7-50, illetve 15 lej. Legkisebb hirdetés 10 szö. Négszeri hirdetés esetén 25% engedmény. Állást keresőknek 25% kedvezmény. A bukaresti kiadás részére: szavanként 3 lej 50-szeri megjelenésnél 2 lej.

Vétel-eladás
Női harisnyák, férfizoknik gyári árak mellett kicsinyben is. Franz Gross kötöttárúgyár, Brassó, Katalin-ucca 34. 16481

„HALLO”
Földművesek és földbirtokosok!
A nemes prém állattenyésztés és biztosítja Önöknek a biztos tőkebefektetést a jövedelmező ezüstörök tenyésztéssel. Erdéklődni a Norvégiai Mona Pelsdyr farm déval főktelepén, Sr. Eminscau 11, ahol az állatok is megékin hetők.

Varrógép és írógép sürgősen eladó. Brassó, Bolonya, Malom ucca 14. Bálint. 16484

Szükségünk van aranyra
ezért ezt, a mai magas értékének megfelelő árban váltjuk be, hogy a saját műhelyünkben izlésesen készített modern újdonságokkal várhassuk vevőinket
Osterselzer H. és Fiai
ékszerészek.
Brassó, Fülér, Buzasor 7.

Keveset használt HALÓSZO-BABUTOR megvételre keresetlik. Cím 16496 szám alatt a brassói kiadóban.
50 lóerős szívógázmotor, 50 lóerős gőzgép kazánal, használt, üzembépes állapotban megvételre kerestetik. Üzinele de fier Vlahija, Jud. Odor-heiu. 16482

Allást nyer
Azonnali belépésre minden SZAKÁCSNÓT keresek. Cím Mozes Henriké Hoghiz. 16451

SZÖVŐMESTER vagy teljesen önállóan dolgozó jó VOR-ARBEITER azonnalra kerestetik. Ugyszintén vennék lehetőleg Linksantriebű duplaszélés SZÖVŐGÉPET (revolver szük-ségtelen). Ajánlatok Schwartz Béla, Satu-Mare P. Bratianu 18 kiüldendők. 16447

Lakás
Kolostor-ucca 4. üzlethelyiség, ugyanott modern 4 szobás lakás április 1-re kiadó. Értekezhetni Tutsek Jenő, Str. Mihail Weiss. D. e. 12—1-ig.
Különbejáratu napos szoba villannyal, februártól kiadó. Cím 16494 szám alatt a brassói kiadóban.

2 szoba irodának 15-re kiadó. Brassó, Str. Regele Carol 49. 16483

Butorozott szobák kiadók. Springer-Pensio Brassó, Nic Jorga 10. 16452

Bácsfalva 3. szám alatt üzlethelyiség, forgalmas helyen, lakással együtt kiadó. 16445

Butorozott szoba penzióval, egy vagy két személynek kiadó. Brassó. Fekete-ucca 20. 16485

Allást keres
Jól főzni és varni tudó lány mindenesnek ajánlkozik. Cím 16480 szám alatt a brassói kiadóban.

Vegyés
Fuchs fogorvos (20 évi párisi praxissal), Bukarest, BER-ZEI 33. Díjtalan kezelés, foghuzás. 16380

Selyemharisnya szemfelszedést, stoppolást, ski-keztüti kötését olcsón vállalja Opris Dóra Brassó, Dobrudza-u. 22.

Petőfi összes költeményei egész vászonkötésben 65 lej, utánvétellel 85 lej. Kapható a Brassói Lapok könyvosztályában.

Üzlet felhagyása miatt
megkezdődött a hatóságilag engedélyezett
VÉG-kiárúsítás
HAAS J. cégnél,
BRASSO,
Str Reg. Carol (v. Kapu-u.) 10.

PREFECTURA JUDETULUI BRASOV
No. 10.740—1931. Brassó, 1931. december 28.
HIRDETMEY

Közhirre tesszük, hogy a Brassó-vármegyei „Hivatalos Közlöny” nyomása 1932. évre nyilvános árverésen ki fog adni. Ezen második árverés 1932. évi január hó 22-én délelőtt 9—11 órakor fog megtartani a vármegyei prefekturán, II. emelet 43. sz. szoba, ahová a zárt írásbeli ajánlatok benyújtandók.

Az árverés a vonatkozó törvény 88—110. szakasza értelmében lesz megtartva.

Övadás 5000 lej, amely a brassói pénzügyigazgatóságnál készpénzben, vagy nyilvános értékekben teendő le és a nyugta az árverés napján külön borítékban nyújtandó be.

Az árverési feltételek a hivatalos órák alatt a prefektura 43. számú szobájában megtekinthetők.

Havonként megjelenő
szabásmintás
DIVATLAPOK:
Record (német) — — — — Lei 40
Die Schöne Wienerin (német) „ 40
Divat Record (magyar magyarázatokkal is) — — — — „ 40
Párisi Divat (teljesen magyar nyelvű, Budapestben megjelenő folyóirat Szabásminta helyett, nagytított kézimunkára — — — — „ 25
Minden hónapban a legfrissebb számokat szállítja a
Brassói Lapok Könyvosztálya
Vidékre az ár és 10 lej előzetes be-tüldése ellenében ajánlva küldjük.

Szenzációs kedvezményes társasutazás a francia Riviérára!

Első csoportunk indul: Budapest-délivasut-ról 1932. január 15-én.

Az utazás időtartama 17 nap.

Ezen utazás összköltsége Budapesttől—Budapestig, III. osztályu gyorsvonaton, tartózkodás Nizzában, vagy Montecarlóban az egész időtartam alatt elsőrangú étkezésekkel, elsőrangú szállodákban, a kirándulások összes költségeivel, borraivalokkal, gyógydíjjal és tartózkodási illetékekkel együtt 16.000 lej.

Lebonyolítunk egyéni utazásokat, minden lekötöttség nélkül, ugyancsak előre történcndő összefizetéssel, Abbázia, Lovrana, Semmering, Müzzuschlag, St. Moritz, Davos, Nizza, Monte-Carlo, München, stb. városokba és fürdőhelyekre.

Brassói Lapok utazási irodája.

SOOS ALFRED
női todrász, Brassó, Hirscher-utca 16.
Tartós hullámokban
speciális, fejmosás, manikűr, haj-teszt és mindenféle hajmunkák.
Kihullott hajat megveszek!

Wassermann: Etzel Andergast

A „Mauricius-ügy” folytatása. Regény 2 kötetben. 760 oldal. Ára 232.— lej. Wassermann korábbi regényének, a Mauricius-ügynek folytatása, de csak olyan értelemben, hogy itt is nagy szerepet játszik Etzel Andergast, a Mauricius-ügy lángoló lelkü gimnázistája, akit itt már mint egyetemi hallgatót látunk viszont. Egyébként, ez a könyv teljesen önálló regény, amely egészen más problémákkal foglalkozik, olyan kérdésekkel, amelyek sokkal aktuálisabbak és égetőbbek, mint Mauricius tragédiája. — Kapható a

Brassói Lapok Könyvosztályában.

A MODERN SISPORT

Az ugrás és futás technika és tréningje. — Irta: **DÉVÁN ISTVÁN**

(A magyar atlétikai klub tagja sibajnok.) — Arató Gyula festőművész 20 rajzával. — Ára 136 — Lei.
Kapható a

Brassói Lapok Könyvosztályában

B. L. Felelősszerkesztő: Kocsis Béla
Brazov—Brassó, Kapu-utca 56—58. Telefon-interurbán: (szerk és kiadóhivatal) 1—77 és 82
Bucuresti—Bukarest I, Bulvardul Schitu Măgureanu 21. Telefonszám: 363—64

A BRASSÓI LAPOK nyomdavidualatának kiadása és cirkuláció avomása. Brassóban.
ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Havonta 100, negyedévre 300, félévre 600, évente 1200 lej. Magyarországra negyedévre 14, félévre 28, évente 56 pengő. A többi külföldi államokba negyedévre 420, félévre 820, évente 1600 lej.
Fiókkiadóhivatal és szerkesztőség Hunyad- és Alsófehérvármegyeék részére **Déva, Str. Ioan Creanga 2. Telefon 17.** (Balogh Géza)
MEGBIZOTTAK. Bukarest: Dán Dániel, Gerő Sándor és Kohn Jenő. — Déva: Str. S. Barnutu 10. (Oszian Kálmán) — Kolozsvár: Str. Dubalarilor 7. (volt Timár-utca) (Neumann Ignác). Marosvásárhely: Benjámín Árpád, Str. Bererle 1. (Sórház-u.) — Nagyszombat: Strada Turului 13. (Szigetváry László) — Nagyvárad: Str. Nic Jiga 32 (Szabó Gyula) — Szatmár: Csokonai-u. 10. (Váradi József). — Szilágyosmlyó (Hesperia Ernő) — Torja: Str. Regele Ferdi-nand 25. (Dénes József.)
Központi szervezők, pénzülvételi jogosultsággal: Bartha Géza, Dán Mózes.
HIRDETÉSEKET felvesznek a kiadóhivatalok, a megbizottak, valamint minden bel- és külföldi hirdetőiroda. Részletes tarifákkal készséggel szolgálunk.